1
Государственная
БИБЛИОТЕКА
СССР
им. В. И. Ленина

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО свет

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГІалгІай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГІалгІай АССР-а Лаккехьарча Совета а орган

Кіиранди 19
ИЮЛЬ
1959 шу
№ 58 (2270)
Мах 20 кеп.

Арахеца продукци дикагІа хилийтара тІехьа, бедала, материалий, йоагоча хІамай, электроэнерге, реагентай кхом бара тІехьа хоадам боллаш къовсам а лоаттабеш, продукцега шийга дІабода мах чухьнахьа а боаккхаш ворхІ шера план ялх шера кхоачашъе дош деннад Нохч-ГІалгІай совнархоза предприятешкарча къахьегамхоша

СЕМИЛЕТКА—ЯЛХ ШЕРА!

Нохч-ГІалгІай экономически административни района совнархоза промышленни предприятешкарча къахьегахмой социалистически декхараш

Владимирски, Свердловски, Ленинградски, кхыча экономически районашкарча къахьегамхоша дІаделадаь, парте Центральни Комитето къоабалдаь патриотически ГІулаах хьал а лаьца, совнархоза предприятешкареи гІишлош еча организацешкареи болхлой инженераш, техникаш, гІулакхера нах баха боаттІача тайпара накъа бахар ССКП ЦК июньски Пленума, хІаьта валовой продукце боарамах а лоархІамегІа йола хІамаш дукхагІа хьаярах а йола ах шера план кхоачашъяь хиларах 24 июне рапорт а делар. Ах шера планал совгІа итташ миллионаш сома маьха продукци арахийцай.

Предприятешкен гІишлошкеи дукха балхаш даьд технологи эргаяькха тоаеш а производство вІашитІехьйоаккхаш а, балхашта механизации автоматизации еш а, цо Іалашдаьд къахьегама овсарле лакхъярах йола заданеш 2,9 процент тІехкхоачашъелга, продукци хьаярга дІабода мах лохбара чотах 60 миллион сом гаргга ахча кходелга.

ССКП ЦК июньски Пленума решенеша кхы а чІоагІагІа айдаьд экономически района предприятешкарчеи гІишлошкарчеи къахьегамхой творчески хьинар, денгара-ди массаза доала дукхагІа баржаш латт балхашта дІахо а технически прогресс яр духьа лоаттабу къовсам. Капиталовложенеех пайда дукхагІа эцара, болх беш йолча мощносташта бе мамогга болх хилийтара, керда техникеи технологии балха юкъе яхьара, болх беш йола оборудовани хувцара а модернизаци яра а шоай хьинар тІа а дахийта, ворхІ шера планан хьалха кхоачашъяр духьа деррига ча хьалкъо лаьца социалистически яхьа юкъеяхай совнархоза предприятейн гІишлойн коллективаш, хІаьта, шоай кхоачамийн торонийн чот а яь, декхараш тІа а нийцад:

1. ВОРХІ ШЕРА ПЛАН ЧАКХЙОАЛЛАШ ПРОМЫШЛЕННИ ПРОДУКЦИ ЯККХА АЬННА ПЛАНАХ ЕРРИГАЧА СОВНАРХОЗА ОТТАБАЬЧА БОАРАМГА ЦХЬА ШУ ХЬАЛХА — 1964 ШЕРА КХАЧА А, ЦУ ДАЬКЪЕ МЕХКДАЬТТЕИ ГАЗИ ЯККХАРА, МЕХКДАЬТТА ПРОДУКТАШ ЯХАРА, СИНТЕТИЧЕСКИИ ГІИШЛОЙН МАТЕРИАЛАШ, МЕХКДАЬТТА ОБОРУДОВАНИ А КХАЧАН ПРОДУКТАШ А ХЬАЯРА БОАРАМГА 1964 ШЕРЕИ, ХІАЬТА ЭЛЕКТРИЧЕСКИИ ТЕПЛОВОЙН ЭНЕРГИ ЯККХАРА, КІОАРГГА ТОХКАМА БУРУВ ТОХАРА, КХАЧАН БЕДАЛАХ РАСТВОРИТЕЛАШ ХЬАЯРА — 1963 ШЕРЕИ КХАЧА А.

2. Промышленни мехкдаьтта даккхара мехкдаьтта доалла керда 10 моттиг кийчъе, мехкдаьтта тІоана дАвлени лаьгІ ца ялийтара методаш а скважинех шозлагІа пайда эцара методаш а дукхагІа юкъейоалае, уж балхаш чакхдахарца кхы тІа а массехи миллион тонн мехкдаьтта даккха.

3. 1964 шера скважинаштеи кхыча мехкдаьтта объекташтеи, мехкдаьтта чакхдоахачеи химически промышленностерча товарни операцешта комплексни механизации автоматизации яь яккха, бурув тохачеи лаьтта кІал скважинашта ремонт ечеи деррига балхашта механизаци е, мехкдаьтта доаллий хьажарна а хьалдахарна а йоахаш йола кІоарга скважинаш габарит зІамига йолча бурошца яха, промышленности массайолча отраслешка керда техникеи технологии хийцца юкъе кхахьа, производство хадданза тоаеш дІаяхьа, технологически установкай ремонташта юкъера ха йІаьхъе, уж деррига балхаш чакхдахарца семилетка йистейоаллаш кхоачашде аьнна планах оттабаьча къахьегама овсарале лакхъяра боарамга 1964 шера кхача.

4. 1959—1963 шерашка технологически установкаш юха тоаярца а царна модернизаци ярца а, термически крекирование схемаш хувцарца, мехкдаьтташта стабилизаци яра балхаши царех доалла тух хьакъоастадеш ду балхаши цхьана тардарца, цхьайолча оборудованена меттел пайда дукхагІа луш йола оборудовани оттаярца мехкдаьттаи химически промышленности мощносташ эргайоахаргйола балхаш де. Уж кхоачашдича дукха промышленни объекташ хьалье а езаргьяц 200 миллион сом гаргга капитальни вложенеш а кхоергья.

5. Кагий автобоахамаш вІашагІтеха шердарца, мухь тІаботташи Іобоассабеши деш долча балхашта механизаци ярца 1960 шера мухь дІа-юха увзара боарам планал 10 процент лакхбе а, хІаьта 1964 шера, планах семилетка тІеххьарча шера оттабаьча мухь дІа-юха увзара боарамга кхача а.

6. Арахецаш йолча продукце дикал лакхъяр духьа, балхаш деча моттигашка зехьа йовш йола хІамаш кІезигъяр духьа, бедал, материалаш, йоаго хІама, электроэнерги, реагенташ кхом беш дІаахийтар духьа хоадам боллаш къовсам лоаттабе а хІаьта из чакхдакихарца продукци хьаярга дІабода мах мамогга лохбе а.

Тхо теш, тІаийца социалистически декхараш кхоачашдарца совнархоза промышленни предприятешкарчеи гІишлошкарчеи къахьегамхоша вай мехка шерра коммунизм хьалъяра гІулаккха юкъе шоашкара доагГаш дола дакъа лоацаргхиларах. Воай деррига низаш а хьинар а дІалургда вай ворхІ шера план ханал хьалха кхоачашъяра!

Декхараш дийца а дийца, тІаийцад Нохч-ГІалгІай экономически административни района промышленни предприятешкарчеи гІишлош еча организацешкарчеи болхлой собранешка, отраслеви управленей активашка, предприятешкареи общественни организацешкареи викалаш юкъе а болаш шерра яьча халкъа боахама Совета заседане.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЙНИ АКТИВА СОБРАНИ

Укх шера 17-ча июле Грозне Ленина цІерахча культура Дворече республика партийни актива собрани хилар.

ССКП ЦК июньски Пленума итогехи республика партийни организацей декхарехи доклад йир ССКП обкома хьалхарча секретара нов. **А. С. Трофимовс.**

Пренеех къамаьлаш дир ССКП Грозненски горкома секретара нов. **Е. Н. Зотовс**, «Красный молот» яхача завода керттерча инженера нов. **Е. П. Ларионовс**, Нохч-ГІалгІай совнархоза председателе нов. **М. А. Евсеенкос**, Первомайски райисполкома председателе нов. **С. Х. Шадиевс**, Новогрозненски мехдаьтта чахдоахача завода дикагІа йолча установка начальника Социалистически Къахьегама Турпалхочо нов. **И. В. Пугачевс**, моттигерча промышленноста министра нов. **А. А. Висаитовс**, «Грознефть» яхача мехкдаьтта промыслови управлене партбюро секретара нов. **П. В. Ивакина**, Шелковской района Сталина цІерахча колхоза тракторни бригада бригадира нов. **Д. И. Стороженкос**, Грозненски химически завода цеха начальника нов. **Л. А. Шиловс**, Грозненски Іилма-тохкама института Іилма болхлочо нов. **Б. К. Америка**, райпрофсожа председателе нов. **М. Ф. Дьяченкос**, ССКП Советски райкома секретара нов. **А. А. Осмаевс**, Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета председателе заместителе нов. **М. А. Дороховс.**

Партийни актива собранех йола отчет тІадоагІача газета тІа хургья.

ВОРХІ БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ ГРОЗНЕНСКИ ХИМИКАША

ССКП ЦК июньски Пленумо даь кхайкарал дег тІара къоабалдаь тІаийцар Грозненски химически завода къахьегамхоша. Іалаьмате чІоагІа яхь яьржар семилетка ялх шера кхоачашъяр духьа.

Дог айденна химикаша къахьегарах кІанзле а доккхий толамаш даьхад. **Валови продукци хьаярна ворхІ бетта йола план ханал 15 ди хьалхагІа кхоачашъяь яьннай завода коллектив.** Бутт дІакхоачабаллалца болх бича паччахьалкхен заданел совнагІа массехк миллион сома маьха феноли ,ацетони, синтетически спирти кхоачаргда Даьхенга.

Укх хьалхарча ах шера 88,4 процент дукхагІа арахийцай валови продукци дІадахача шера хьалхарча ах шера хийцачул. Цу цифраша къаьгга хьахьокх, химически завода низ сихха дегІабоагІаш хилар. Ялх бетта йола къахьегама овсарле лакхъяра план 109 процент кхоачашъяьй, хІаьта продукци хьаярга дІабода мах цу юкъа 12 процент совгІа лохбаьб.

Заводской комитетон завода администрацеи дикагІа бола болхлой юкъе а болаш шерра яьча заседане социалистически яхьаца июнь бетта даьча балхий лоархІамаш дир. Болх дикагІа баьб карара-кара тела ЦІе байраках хьожаяьча № 7 йолча цеха коллективо. ШоллагІа моттиг яькхай № 17-18 йолча нов. Большаковас кулгалдеча смена а. Яхье котбаьннаранша юкъе ба аппаратчикаш бола Волобуев Павели, Кузнецова Валентинан, машинист Фролов Михаили, слесараш Еманов Николайн, Удодов Петри, кхы дукхха бараш.

ХАНАЛ 18 ДИ ХЬАЛХА

ССКП ЦК июньски Пленума соцамаша дог гІоздаькха хьинаре къахьийгача «Малгобек н е ф т ь» НПУ нефтяникаша ханал 18 ди хьалха кхоачашъяьй ворхІ бетта йола мехкдаьтта даккхара план. Бутт чакхбалалехьа мехка планал совгІа итташ эзараш тонн мехкдаьтта дала лаьрхІад МагІалбика нефтяникаша.

Балха технологи тоаярца, дІайода материал кхоярца, мехкдаьтта ца дойташ къовсам лоаттабарца дика экономически хьокхамаш даьхад коллективо: къахьегама овсарал 11 процент лакхъяьй мехкдаьттага дІабода мах 14 процент лохбаьб, Даьхенна 1 миллион сомал совгІа рузкъа кходаьд.

Мехкдаьтта промыслашта юкъе хьалха латт Ленина ордена лелаеш йола № 1 йола промысел.

А. ХАРСИЕВ.

Дукха доагам кходаьд

Шоаш тІаийца доккхий социалистически декхараш кхоачаш а деш, грозненрча локомотивни бригадаша дукха доагам кходаьд.

Духхьал цхьан июнь бетта боккхагІа болча пассажирски паровозаш лехбача машинисташ Шкутовеи Сергиенкои бригадас 29 тонн доагам кходаьд.

Мухь кхухьача паровозий бригадашта юкъе белгалваьнна ва воккхагІа вола машинист н. Сидельников. Цу бригадо 14 тонн доагам кходаьд.

10 тоннал совгІа доагам кходаьд тепловозникий коллективо а.

С. ВОРОНБЕКОВ.

Сихдаьд бурув тохилга

Доккхий къахьегама толамаш даьхад Нохч-ГІалгІай республике бурув тохилга сихдара болх хьалхагІа дІаболабаьча, бурув деттача мастера М. В. Мальцева бригадо.

Цу бригадо апрель бетта болх дІаболабар дувцача конференце № 17 йолча бурув тохача вышка тІа хІара станоно бетта 1000 метр кІоарга бурув тохилга тІаийцадар. Бурув теха даьннад скважина.

ХІанз цу скважиню деннеибуси 150 тонн мехкдаьтта лу.

№ 72 йолча буровой вышка тІа бригадо кходаьд 123 эзар сом, хІаьта пайда эцаш йола балха ха 85 процентага а кхоачаяьй цар.

А. БАКАЛЮК.

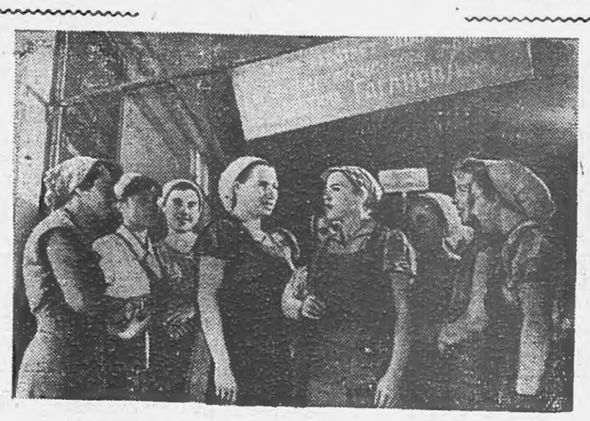

КАЛИНИНСКИ ОБЛАСТЬ. СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума указах Социалистически Къахьегама Турпалхо яха цІи еннай кІадаш деча Вышневолоцки комбината прядильни фабрика бригадира В. И. Гагановайна.

Цунна из сий дола цІи еннай советски общественна эшача гІулакха цхьанна хІамах ца къахкаш къахьегаш из хиларах. Шийна доагІаш дола алапи дукхагІа а долаш дикагІа йолча бригадера ше раьза а хинна тІехьайисаьча бригаде а яха, дикагІа йолча бригаданна из тІехьакхеяьй Валентина Гагановас.

Сурта тІа: Валентина Гаганова (юккъе латтар) ший бригада членашца.

Л. Портера сурт. **ТАСС фотохроника.**

КЕРДА ФАБРИКА

Нохч-ГІалгІай республика юха меттаоттаярца эшаш хилар бахьан долаш ейгача промышленносте министерствос баьча соцамах Грозне кийнаш ю фабрика е лаьрхІар.

Из фабрика хьалъе тхо доладелар 1958-ча шера сентябрь бетта. ЧІоагІа къахьега дийзар болхлой из хьалъеча хана. Дукха балхаш дар де дезаш хиннараш: фабрика хьалъелга, цунна гонахьа кирпишкий карт елга, водопровод, радио, электроэнерги чуюллилга, иштта кхыдараш.

ХІанз контора а болхлошта диъ цІа а хьалдеш да тхо.

Планах 1960-ча шера болх дІаболабе безаш яр фабрика. ССКП ЦК июньски Пленума сийна тІаийца хиннА социалистически декхараш кхоачашдеш укх шера 8-ча мая. № 2 йолча швейни фабрика цІерах болх бе йолаялийтар оаха хІанз йола цех.

Укх тІехьарча хана шин сменах болх беш я тха цех. Цудухьа дукха нах балха хьашІбаьб оаха. Цехе электроэнергеца болх беш 77 барзкъаш тега машин я. Цар торо хулийт къахьегама овсарле лакхъе.

ХІанз берий барзкъаши, кийнаши, маІача наьха журткаши еш я цех.

Тха цехе ба тайп-тайнарча къамех бола нах: гІалгІай, нохчий, эрсий, эрмалой, иштта кхыбараш. Барт тайна, цхьоагІо йолаш, цхьан дезало санна къахьег цар.Цудухьа вІашІтІехьадоал балха нормаш тІехкхоачашъе а. Дикача балхаца белгалбаьннаб мастераш Мельникова Ю. А., Кравченко Ю. Н., моториськаш Масаева Х., Хушпарова А., Задорожная Н., Дудаева Е., иштта кхыбараш.

Цехе болх берех дукхагІа бараш 10 класс йистеяькхха комсомольцаши кагирхойн ба.

ДІахо йолача хана кхы а дикагІа къахьега лаьрхІа ба тха болхлой. Из хургда ворхІ шера план ханал хьалха кхоачашъяра цар лоацаш дола дакъа.

Сурта тІа: Мастер Кравченко Ю. Н. моториськаш Масаева Зинаьд балхага хьожаш йоалл.

А. ДЖАБРАИЛОВ,
цеха начальник.
И. Плиева сурт.

Крекингистий толамаш

ХІара дийнахьа керда къахьегама толамаш доах партен XXI-ча съездеи июньски Пленумеи решенеша дегаш гІоздаьхача Грозненрча крекинг-завода комсомольцашеи кагирхошеи.

Комсомольцаша дика кхетаду шоаш тІаийца ворхІ шера план ханал хьалха кхоачашъяра дола декхараш. Уж кхоачашдара лоархІамегІа дарех цхьа гІулаах да пар, хий, электроэнерги, доагам кходелга. Семилеткаш ца дойташ цхьа эшелон доагам совдаккха лаьрхІача Юрий Смирнова цІерахча коммунистически къахьегама цІи лелаеча установка коллективо тІаийца декхараш хьал а лаьца, керда декхараш тІаийцад крекинг-завода комсомольцашеи кагирхошеи.

Планал совгІа 550 эзар тонн сийрдача мехкдаьтта продукташ арахеца, 3500 тонн мехкдаьтта продукташ ца йойташ совъяха. 2100 тонн доагами, 1690 эзар киловатт - сахьат электроэнергин, 15,5 эзар тонн пари, 2 миллион кубометр хийн кходе, 300 тонн тиша аьшк гулде, тхоай подшефни йолча Веденски районерча Энгельса цІерахча колхоза лаьрхІа 1000 книжка вІашагІтоха.

Доккхий балха толамаш даьхад заводерча комсомольцашеи кагирхошеи укх шера хьалхарча ах шера: кхоьаь 429 тонн мехкдаьтта продукташ, 164 тонн доагам, 9740 тонн пар, иштта кхыдараш. Цу балхашта белгалъяьлар Ю. Смирнова цІерахча установка тІара коллектив.

ШоллагІча квартала план цо кхоачашъяьй 109 процент, ца йойташ совъяьхай 53 тонн мехкдаьтта продукташ, 22 тонн доагам, 3180 тонн пар, иштта кхыдараш кходаьд. ТІехдика къахьег боккхагІа болча операторашца В. Баклановс, Т. Козадаевс. Цар сменашка болх беш ба хІара дийнахьа йола заданн тІехкхоачашъеш бола комсомольцаш Атапин Николай, Антонов Валентин, Бенько Валентин, иштта кхыбараш.

Мехкдаьттеи цун продукташи ца йойтара дика новкъостал ду рейдови бригадаша. Царех дикагІа ярех я къонача инженера И. Белоусовс кулгалдеш йола ВЛКСМ комитета рейдови бригада. Бригадо цкъа яьча рейдах гучадаьлар № 20 йолча установка тІа мехкдаьтта дукха довш хилар. Дийнахьи буси 20 тоннага кхачалца мехкдаьтта довш хиннадар цига, лаьтта Іо а ухаш. Бригадо хоам баьчул тІехьагІа из кхоачамбоацар дІадаькхар установка тІа.

ВорхІ шера план ханал хьалха кхоачашъяра керда къахьегама толамаш доахаш, мехкдаьттеи цун продукташи лаьтта Іоухаш йовца къовсам лоаттабеш хьабоагІа крекинг-заводера комсомольцаши кагирхойн.

К. ЗАБЕЛИН,
ВЛКСМ заводской комитета секретарь.

Пхе бетта 11 рацпредложени

Ткъаь итт шу да Шилкин Иван Иванович совнархоза мехкдаьтта доаккхачеи газовойн промышленносте транспортни конторе токарала болх беш вола. Массайолча хана дика болх беш, шийгара говзал къонача токарашта дІахьехаш хиларца чІоагІа дукха веза из контора къахьегамхошта. Рационализаторий хьакъехьа оаха къамаьл дича эггара хьалха цуш цІи яькхар электрикал болх беш волча профсоюза комитета председателе новкъоста Тищенкос.

Укх дІабахача пхе бетта цхьайтта рационализаторски предложени еннай Иван Ивановича. Уж ерригаш а балха юкъе а йоалаяьй. Боккха пайда баьннаб цо еннача предложенеех. Тхо цхьа къамаьл деш дагІаш, кисара книжка хьал а даькхха аьлар Иван Ивановича: «Укх книжка тІарча тІахьехамо декхарал вир со «С-80» яхача трактора гусеницаш хотташ а вІашагІйохкаш а бола палец хувца.

Цо хьадийлача книжка цхьан оагІо тІа йоахар:

Іалаьмате дукха хайи, къахьегами дІалоац ара, станашка «С-80» яхача трактора гусеница хотташи вІашагІйоаккхаши, из палец дикаьб ца хилар бахьан долаш. Атта дІа-юха а боаккхалуш, ши-шегІа хьабалар кхерам а боацаш болчунца хувца беза из. Книжка тІа яхача беса атта дІа-юха а боаккхалуш, трактор лелача хана ши-шегІа хьабалар кхерам а боацаш болча пальцаца хийцаб из Иван Ивановича. Из рацпредложени цо ялярах ахчан совгІат делар цунна.

Иван Ивановича баьча пальцаца хийцад цу транспортни конторерча «С-80» яхача тракторий гусеницай пальцаш.

«С-80» яха тракторашца арахецаш йолча Челябински тракторни заводе яхьийтай Шилкина енна предложени.

М. С. ПЛИЕВ.

ШозлагІа хержача Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета йиъла гІа сесси хьаеллара хьакъехьа

ШозлагІа хержача Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета йиъла гІа сесси хьаелларгья 1959 шера 21 июле Іуйрийна 10 сахьат даьлча республикански пионерий Дворече.

ЙиълагІча сессе баьхкача республика Лакхехьарча Совета депутаташта регистраци ергья 20 июле Лакхехьарча Совета Президиум чуйоллача цІеношкеи (шоллагІча этажа тІара № 8 йола цІа) сесси хьаеллача дийнахьа Іуйрийна 9 сахьат даьлча денз республикански пионерий Дворецеи.

1959-ча шера хьалхарча ах шера Нохч-ГIалгIай АССР халкъа боахам дегIабара паччахьалкхен план кхоачашъярах йолча итогех

Нохч-ГIалгIай АССР статистически управлене ХОАМ.

1959-ча шера хьалхарча ах шера промышленности, юрта боахами, транспорти дегIадахкар, капитальни гIишлош хьалъяри товарообороти лакхдалар, болхлойн гIулакхерча наьхеи дукхал хувцадалар укх лохерча цифраша хьадовзийт:

I. ПРОМЫШЛЕННОСТЕ ПРОИЗВОДСТВЕННИ ПЛАН КХОАЧАШЪЯР

1959-ча шера хьалхарча ах шера валови продукци арахецара план укх тайпара кхоачашъяьй:

	ах шера план кхоачашъяра проц.
ЕРРИГАЧА РЕСПУБЛИКЕ	104
Совнархоза промышленность	104
Мехкдаьттеи гази йоаккхача промышленноста управлени	107
Цунна чуйоагIача мехкдаьтта промыслай управленешка:	
«Октябрьнефть»	108
«Старогрознефть»	104
«Горскнефть»	112
Гудермесски НПУ	109
Правобережни НПУ	111
«Малгобекнефть»	110
«Сунжанефть»	102
Автотракторни ремонтни завод	106
Центральни ремонтно-механически завод	106
Нефтегазови Управлени	118
Нефтеперерабатывающий химический промышленноста Управлени	104
Цунна чуйоагIа:	
Грозненски нефтеперера-, батывающи завод	102
Крекинг-завод	103
Нефтемаслозавод	106
Новогрозненски нефтеперерабатывающи завод	108
Производственно-товарни контора	101
Производственно - энергетически контора	108
Грозненски химически завод	109
Энергетически Управлени	104
Цунна чуйоагIа:	
Грозненски ТЭЦ	104
Новогрозненски ТЭЦ	101
Центральни ремонтно-механически завод	159
Сетевой район	173
ГIишлош хьалъяреи гIишлоний материалаш хьаяреи Управлени	109
Цунна чуйоагIа:	
№ 1 йола кирпични завод	116
№ 2 йола кирпични завод	108
Старопромысловски кирпични завод	119
Малгобевски кирпични завод	125
Производственни предприятей контора	108
Хьунеи дахчах хIамаш ечеи промышленноста Управлени	86
Цунна чуйоагIа:	
Советски леспромхоз	69
Первомайски леспромхоз	73
Грозненски леспромхоз	65
Ермоловски док	90
Грозненски мебельни фабрика	113
Тарно-мебельни комбинат	105
Кхачан промышленноста Управлени	104
Цунна чуйоагIа:	
Керттера молкомбинат	105
Керттера мясокомбинат	117
Винно-водочно - коньячни завод	85
Грозненски винзавод	93
Чераленски винзавод	68
Каргински винзавод	101
Ассински консервни завод	115
Грозненски консервни комбинат	124
Ацетонови завод	102
Маслозавод	104
Духхьал Совнархоза кара йола заводаш	
«Красный молот» яха завод	102
Транспортни машиностроене завод	117
Автогенно-карбидни завод	104
Моттигерча Советий промышленность	103
Ейгача промышленноста министерство	104
Цунна чуйоагIа	
№ 1 йола швейни фабрика	102
№ 2 йола швейни фабрика	105
№ 3 йола швейни фабрика	114
Обувни фабрика	104
№ 1 йола Ателье мод	105
№ 2 йола Ателье мод	148
Химзавод	102
Кхачан товарий промышленноста министерство	103
Цунна чуйоагIа:	
Макаронни фабрика	99,1
Хлебокомбинат	100
Кондитерски фабрика	98
Самашкински плодоконсервни завод	114
Мельзаводоуправлени	121
Пивзавод	104
Районни промышленность	106
Моттигерча промышленноста Министерство	111
Цунна чуйоагIа:	
Хьу кийчъеш йола комбинат	96
Кирпични завод	112
Весоремзавод	122
Дахчах хIамаш ю завод	109
Районни промышленность	112
Промстройматериалий Управлени	86
Цунна чуйоагIа:	
№ 1 йола кирпични завод	100
16-ча партсъезда цIерах йола кирпични завод	93
«Красный Октябрь» яха кирпични завод	62
КIир йоаккха завод	93
Эрзах аьргаш ю завод	32
Топливни промышленноста Управлени	106
Цунна чуйоагIа:	
Веденски леспромхоз	114
Гудермесски леспромхоз	102
Гортопсбыт	98
«Чечингстрой» треста КПП	98
Республикерча министерствайи ведомствайи промышленность	106
Автогаражни оборудоване завод	103
Электромеханически завод	115
ВОС предприятеш	103
Промсовета артелаш	108
Назрановски мельзавод	99
Ерригсоюзни министерствайи ведомствайи промышленность	99

1959-ча шера хьалхарча ах шера республике промышленноста валови продукце дукхал 1958 шера цу ханаца нийсдича 9 процент лакхденнад, цунца совнархоза промышленноста 9 проценти Моттигашкарча Советий промышленноста 8 проценти а лаккхуш.

Шоашта оттаяь планаш кхоачаш ца ю совнархоза промышленни предприятеш 1958-ча шерачул 5 кIезигагIа я. Ерригача совнархоза промышленни предприятех валови продукци арахецара ах шерара план кхоачашъяьй 27 предприяте, кхоачашъяьяц — 9 предприяте.

1959-ча шера хьалхарча ах шера план дукхагIа долча промышленни продукце тайпашта кхоачашъяь яле а, болат, нефтеаппаратура, тхов тIа ехка кирпичаш, пиломатериал, мебель, маша даьтта, кондитерски колбасни изделеш арахецара планаш кхоачашъяьяц. Валови продукце план кхоачашъяьча цхьайолча промышленни предприятеша оттаяьча ассортиментах продукци арахецара план кхоачашъяьяц: Грозненски нефтеперерабатывающи заводо — дизельни доагам арахецара, Новогрозненски нефтеперерабатывающи заводои крекинг-заводои — керосин арахецара, нефтегазови управлене— Iалама газ яккхара, «Красный молот» яхача заводо — болати нефтеаппаратуреи, химически оборудовании арахецара, тарно-мебельни комбинатои мебельни фабрикои — мебель арахецара, ейгача промышленноста химзаводо — тIоарска товараш арахецара, электромеханически заводо — бурув деттара езаш йола электроподстанцеш арахецара, автогаражни оборудоване заводо — домкраташ арахецара, керттерча молкомбинато — маша даьтта арахецара, Грозненски консервни комбинато— овощай консерваш арахецара.

1959-ча шера хьалхарча ах шера кооперированни поставкай план кхоачашъяьй лоаладаьча чоах хIамаш яра 107 проценти, лоаладаьча болатах хIамаш яра — 89 проценти, поковкаш яра — 65 проценти, штамповкаш яра — 120 проценти. «Красный молот» яхача заводе лоаладаьча болатах хIамаш поковкаши арахецара план кхоачаш ца ярах, цу тайпара йола продукци тоъал дIа ца луш йисар кхыча экономически районий цхьайолча совнархозашта.

2. ПЛАН КХОАЧАШЪЯРИ ПРОМЫШЛЕННИ ПРОДУКЦИ ХЬАЕЛГА ДЕГIАДАРИ

1959 шера хьалхарча ах шера план кхоачашъяри промышленни продукце лоархIамегIа дола тайпаш хьаделга дегIадари укх тайпара да:

	1959 шера I-ча ах шера план кхоачашъяра проц.	1958 шера I-ча ах шерага диллача 1959 шера I-ча ах шерара процент.
Мехкдаьтта	104	106
Газ	114	129
Бензин	105	101
Фатаген	92	88
Дизельни доагам	111	93
Нефтебитум	116	110
Фенол	105	111
Ацетон	104	109
Синтетический спирт	117	—
Болат	94	97
Нефтеаппаратура	87	103
Парови поршневи насосаш	55	48
Приводни поршневи насосаш	77	85
Станокаш-качалкаш	89	92
Электроэнергии	100,4	116
Теплоэнерги	105	115
Кирпишк	102	104
Тховна тIа ехка кирпишк	70	89
КIир	104	104
Сборнии аьшкбетоннии конструкцеши деталаши	116	124
Оатхалий хьу араяккхар	60	92
Херх хьекха хьу	82	91
Мебель	92	123
ТIехьнахьа юкха трикотаж	117	117
Кога гIирс царца берий бар	104	115
	82	555
Дулх	106	116
Маша даьтта	90	116
Нахча	132	115
Генарий даьтта	103	108
Консерваш	122	127
Йий	99,7	107
Къаракъя ликеро-къаракъя изделеш	82	84
Комсий чхьагIар	174	78

1959 шера хьалхарча ах шера республика ерригача промышленносте кхъхьегама овсарле лакхъяра план 3,7 процент тIехкхоачашъяьй. дIадахача шерарча цу хан-юкъаца нийсдича кхъхьегама овсарле 2,9 процент лакхъеннай. Совнархоза промышленносте кхъхьегама овсарле 2,9 процент айяьй. Цу даькъе мехкдаьтта доаккхачеи газовойи промышленносте — 4 процент, энергетически промышленносте — 8 процент, «Красный молот» заводе — 7 процент, транспортни машинаш еча заводе — 14 процент.

Цунца цхьана № 2 йолча кирпишкий заводо, Советскии, Первомайскии, Грозненскии леспромхозаша чхьагIара-къаракъа-коньячни заводо, Червленски чхьагIара заводо, макаронни фабрико, кондитерски фабрико, «Красный Октябрь» яхача кирпишкий заводо кхъхьегама овсарле лакхъяра заданеш кхоачашъяьяц.

Вкаши нийсъе йиш йолча товарни промышленни продукцега дIабода мах вкаши нийсде йиш йолча маьхашца 1958 шера цу хан-юкъаца нийсдича бизза боацача лоархIамах 4,2 процент лохбеннаб, цу даькъе совнархоза промышленносте — 4,7 процент. **Продукцога дIабода мах планал тIех чухьнахьа баккхарах ерригача республике кходаьд 55 миллион сом.**

1959 шера хьалхарча ах шера республика халкъа боахаме балхаш даьд дIахо а керда техника юкъе йоалаеш а производственни процессашта автоматизаци еш а. Мехкдаьтта промышленносте зIамигдаьчеи зIамигачеи диаметрах долча бурошца скважинашта бурув дийттад, хий чудетташ тIоанаш дохадаьд, утяжелитела регенераци яра установка лелаяьй, скважинай болх автоматизации телемеханизации еш лелабаьб.

Планах 10 эзар йолча зIамигдаьчеи зIамигачеи бурошца 1959 шера хьалхарча ах шера 12 эзар метр бурув техад. Хий чудахийтарца тIоанаш дохадеча планах 4100 эзар йолча 4049 эзар кубометр хий чухийцад. Планах 50 скважинооперации е езача хий чухийца тIоа бохабеш 46 скважино-операции яьй. 143 скважина автоматизации телемеханизации яьй.

«Красный молот »яхача машинаш еча заводе хьалхарча ах шера «П-100» яха гIум кегаю опытни агрегат яьй. Цунца цхьана заводо кхоачашъяьяц 200 атмосфер давлени йола керда насос хьаяра задани.

Совнархоза хьун промышленносте 1959 шера хьалхарча ах шера планах бензомоторни херхашца хоадаьь 50 эзар кубометр хьу Iойилла задани оттаяьяр. Леспромхозашка уж доллаше а Советскии Грозненскии леспромхозаша цу херхашца хьу хьекхаьяц.

III. ЮРТА БОАХАМ

Парте XXI-ча съезда исторически решенеши семилетка заданеш ханал хьалха кхоачашъяра духьа тIаийца декхараши кхоачашдара къовсам лоаттабеш 1959 шера хьалхарча ах шера республика колхозашеи совхозашеи юрта боахам дегIабоалабара даькъе керда толамаш даьхад. Болх дикагIа вIашагIбелла чакхдаьккхар бIаьстий ялаташ дIадувлга, лоархIам боллаш тIехкхоачашъяьй ялат дIадера план. ДукхагIа хьуккъаш йола культура — хьажкIаш 108 эзар гектар е 1958 шера дIайийначарел 17 процент дукхагIа дIайийнай. 1959 шера юртбоахама ерригача культураш дIайийнай 428 эзар гектар.

Дика вIаштIехьадаькхха леладу ялат чуэцилга. 10 июле фийг бола ялат 61 процент чуийцад, борц боацаш, хIаьта жерттерча даькъе раздельни хьисапе чуэц ялат.

Республика колхозашкеи совхозашкеи доахан дукхагIа дийбад, хьайбай продукташ йоахилга айдаьд. 1-ча июле республика колхозашкеи совхозашкеи 1958 шера 1-ча июлаца нийсдича дукхагIа хиннад:

Доккхий доахан	— 13 процент
цу даькъе детта доахан	— 8 процент
Жан таьхарийи	— 4 процент
Хьакхарч	— 15 процент

Лоархiам боллаш доахан дукхагIа хиннад Сунженскии, Грозненскии, Гудермесскии, Курчалоевскии районий колхозашкеи совхозашкеи.

1958 шера хьалхарча ах шераца нийсдича 1959 шера хьалхарча ах шера республика колхозашкеи совхозашкеи хьайбай продукташ яхар укх тайпара да:

	1958 шера I-ча ах шерага диллача 1959 шера I-ча ах шера процент
Дулх	127
Шура	111
Фуаш	121
Тха	99,7

Хьайбай продукташ дукхагIа яхара эггара дикагIа толамаш даьхад Сунженски районе колхозашеи совхозашеи. Хьалхарча ах шера шура яккхар дIадахача шерарча цу хан-юкъаца нийсдича лакхденнад 32 процент, хIаьта фуаш гулделга — 43 процент.

Цхьан фуражни Iаттагара юкъера яьккха шура 1357 килограмм, е 1958 шера хьалхарча ах шера яьккхачул 158 килограмм дукхагIа я, хIаьта из республике эггара лакхехьара хьокхам ба.

1959 шера хьалхарча ах шера юртбоахама 100 гектар лаьттан лоархIамах йьха хьайбай продукташ укх тайпара я:

Шура колхозашкеи совхозашкеи	— 32 процент
цу даькъе:	
колхозашка	— 25 процент
совхозашка	— 42 процент
Дулх (дийна хьайбаш) колхозашкеи совхозашкеи	— 7,9 процент
цу даькъе:	
колхозашка	— 7,4 процент
совхозашка	— 8,7 процент.
Фуаш колхозашкеи совхозашкеи фийг болча ялатий 100 гектар лоархIамах	— 6,3 эзар
цу даькъе:	
колхозашка	— 6,9 эзар
совхозашка	— 5,7 эзар

Хьайбай продукташ йоахилга лакхдаларца цхьана 1958 шера хьалхарча ах шераца нийсдича лоархIам болаш дукхагIа хайда баьннаб хьайбаех а оалхазарех а. Республика колхозашкеи совхозашкеи юкъера лаьрхIача цхьан фуражни Iаттагара 1082 килограмм шура яьккхай, цу даькъе:

колхозашка	— 1.191 кг
совхозашка	— 1.000 кг

Яхкаш йолча цхьан котамгара юкъера лаьрхIача колхозашкеи совхозашкеи 60 фуъ гулдаьд.

1958 шера хьалхарча ах шера фуражни цхьан Iаттагара яьккхачул 83 килограмм дукхагIа шура яьккхай республика колхозашеи совхозашеи.

1959 шера хьалхарча ах шера паччахьалкхенга хьайбай продукташ йоккхара план боахама дерригача доакъошка укх боарамах кхоачашъяьй:

	1959 шера I-ча ах шера план кхоачашъяра процент.
Дулх	134
Шура	97
Фуаш	101
Тха	105

1958 шера хьалхарча ах шераца нийсдича паччахьалкхенга хьайбай продукташ йоккар лакхденнад:

Шура	— 15 процент
Дулх	— 35 процент
Фуаш	— 31 процент
Тха	— 8 процент

IV. ТРАНСПОРТ

Грозненски машин-наьхъа отделене гIолла мухь дIа-юха увзилга дегIаденад 1959 шера хьалхарча ах шера. Мухьаш тIадоттара план 104 процент кхоачашъяьй, цу даькъе декъа мухьаш тIадоттара план 143 проценти мехкдаьтта продукташ чуйоттара план 99 проценти. Вагонаш йоттилгеи йоассаелгеи 5 процент сихдаьд. Ах шера, вIашагIа а теха, дIаяхийтай деза мухьаш тIадола 17.425 поезд, царца кхы тIа совнагIа дIабихьаб 7 миллион тонн мухь. Айккхийта бужийташ мухь тIаботтарца 7.335 вагон мукъа а яьккха, нормал совгIа 8 эзар тоннал тIех мухь тIабеттаб.

V. КАПИТАЛЬНИ ГIИШЛОШ

БIарччача республикера ерригa капитальни гIишлош хьалъяра 1959 шера хьалхарча ах шера йола план 90 процент кхоачашъяьй, цу даькъе: совнархозе гIолла — 91 проценти моттигерча Советашка гIолла — 79 проценти. 1958 шера хьалхарча ах шераца нийсдича капитальни гIирсашка дIадаха ахча 31 процент дукхагIа хиннад.

ГIишлой - монтажни балхашта йола ах шера план ерригача республике гIолла лаьрхIача 91 процент кхоачашъяьй.

Хьалхарча шера йола гIишлойн-монтажни балхаш кхоачашдара план подрядни организацеша укх боарамашка кхоачашъяьй:

	1959 шера I-ча ах шера план кхоачашъяра процент.
Ерригa подрядни гIишлош ю организацеш	96
Цу даькъе:	
Совнархоза чуйоагIа подрядни гIишлош ю организацеш	102
Цу даькъе:	
СМУ № 1	86
СМУ № 2	109,
СМУ № 3	113
СМУ № 4	100,6
СМУ № 5	101
СМУ № 6	100,4
СМУ № 7	97
СМУ № 8	105
СМУ № 9	114
«Чечингстрой» трест	74
«Сельстрой» трест	75

Паччахьалкхен чотах хьалхарча ах шера хьал а даь, нах чуховша дIаденнад чура че 22.850 квадратни метр йола чуIе цIенош, цу даькъе: совнархозага гIолла — 11.320 квадратни метри моттигерча Советашка гIолла — 7.740 квадратни метри.

1959 шера хьалхарча ах шера хьалде дезаш хиннача чуIеча цIенойн план кхоачаш ца ярах хьалдаь ца доалаш диса цIенош дерригаш а лаьрхIача 20.700 квадратни метр да, цу даькъе совнархозе 11.400 квадратни метри моттигерча Советашка 7.900 квадратни метри.

VI. БОЛХЛОЙН ГIУЛАКХЕРЧА НАЬХЕИ ДУКХАЛ

1959 шера июнь бутт чакхбоаллаш республикерча халкъа боахаме болх беш бола болхлойн гIулакхера нахи 13 эзар саг дукхагIа хиннаб, 1958 шера хьалхарча ах шера хинначарел. Совнархоза промышленни предприятешкара берригa болхлойн гIулакхера нахи республикерча берригaча болхлошцеи гIулакхерча нахацеи нийсбича 80 процент ба.

Парте Центральни Комитетои Советски правительствои баьча соцамга хьежжа, лоацдаь ялх—ворхI сахьата балха ди оттадеш латт совнархоза чуйоагIача мехкдаьттаи химически промышленноста предприятешка балхаш деш болча болхлоштеи гIулакхерча нахаи. 1959 шера 1-гIа май тIакхоачаш совнархоза 17 предприяте массанахьа а лоацдаь ворхI сахьата балха ди оттадаь а даькхха, алапей гIулакх тоадеш латт.

VII. Товарооборота план кхоачашъяр

Паччахьалкхени кооперативнии торговлера розничии товарооборота боарам, общественни питани а юкъейолаш, 8 процент дукхагIа хиннаб, дIадахача шера цу ханна хинначунца нийсйича.

1959 шера хьалхарча ах шера йола розничии товарооборота план ерригача республике гIолла лаьрхIача 98 процент кхоачашъяьй, цу даькъера торговии сета товарооборота план 99 проценти общественни питане предприятей яр 94 проценти кхоачашъяьй.

Торговли лелаеш йолча къаьстхьаьстача организацеша укх тайпара кхоачашъяьй розничии товарооборота план:

	1959 шера I-ча ах шерарча розничии товарооборота боарам млн. сомаша.	1959 шера хьалхарча ах шера план кхоачашъяра проц.
Главлесстройторг	7,8	111
Главювелирторг	3,9	111
Главдорресторан ст. Грозный	5,1	89
Главдорресторан ст. Гудермес	2,5	99,0
Моттигера торгаш	396,1	100,9
Главунивермаг	70,6	102
Грозненски горпищеторг	165,9	101
Грозненски горпромторг	113,6	101
Гудермесски торг	12,3	99,6
Трест столовейи ресторанийи	33,4	97
УРС совнархоза	165,4	98
Орджоникидзевски машин-наьхъа Грозненски отделене ОРС	36,7	102
Аптекоуправлени	8,2	113
Книготорг	5,8	107
Союзпечать	5,8	104
Респотребсоюз	259,3	94

1959 шера хьалхарча ах шера торговлена товараш лоаттадара план, ерригa а лаьрхIача, 105 процент кхоачашъяьй моттигерча Советий промышленноста предприятеша.

Торговлена товараш лоаттадара йола план моттигерча промышленноста министерствона чуйоагIача предприятеша 74 процент кхоачашъяьй, промстройматериалий управлене предприятеша — 46 процент, йоагоча хIамай управлене предприятеша — 37 процент.

Совнархоза чуйоагIача хьуни хьу чакхйоахачеи промышленноста предприятеша 1959 шера хьалхарча ах шера торговлена мебель лоаттаяра йола план 92 процент кхоачашъяьй, цу тайпара 483 эзар сома маьха продукци кIезигагIа а луш.

* * *

Нохч-ГIалгIай АССР халкъа боахам 1959 шера хьалхарча ах шера дегIабоалабара йола паччахьалкхен план кхоачашъярах хьахиннача итогаша тешал ду, парте XXI-гIча съезда исторически решенеши мехка халкъа боахам дегIабоалабара ворхI шера йолча плана хьалхарча шера заданеши кхоачашъеш республикерча къахьегамхоша тоъал толамаш даьха хилара.

Нохч-ГIалгIай АССР статистически управлени.

Июньски Пленума соцамаш кхоачашду

Технически прогресса дешаш дувцаш, ССКП ЦК-а июньски Пленумо коммунизма материальни-технически лард йоллача Iалаьмате боккха лоархIам бола химически промышленноста дош е дийцар, химически промышленность дIахо йодача хана чехка дегIайоалаяра керда наькъаш белгал а даьхар.

1958 шера хиннача ССКП ЦК-а майски Пленумо даьча соцамашка хьежжа Грозненски химически завод укх тIехкхарча пхе шера эггара чоалханерча автоматизацени механизацени наькъаца фенол, ацетон, этилови спирт, хIаьта иштта полимераш, эпилени пропилени йоаккха мехка чухь эггара йоккхагIа йола предприяти а хинна дIаоттаргья.

Цхьа шу совгIа мара даьннадац ССКП ЦК-а майски Пленум хинна, цхьабакъда цу хана денз дукхха хIама де кхийнад Грознерча химикий. Июньски Пленума сийна шоаш тIаийца декхараш кхоачашдеш, химикаша валовой продукци арахеца ах шера йоагIа план 9 ди хьалхагIа кхоачаш а йир, планал совгIа Даьхенна массехк миллион сом маьха продукци а елар. 1958 шера шоллагIча квартале хиннначул 1959 шера шоллагIча квартале фенол 11 проценти ацетон12 проценти дукхагIа арахийцад. Царга дIабода мах 12 процент лохбеннаб.

ХIанз 1958 шера хиннача ССКП ЦК-а майски Пленума а 1959 шера хиннача ССКП ЦК-а июньски Пленума а соцамашка хьежжа заводе къахьегама овсарле лакхъе а цехий болх тоабе а лаьрхIа дукхха организационно-технически гIулакхаш деш латт.

Заводе производства торонашка хьожаш общественни смотр хилар, иш бIаь совгIа предложени а гулъеш. Изобретательствани рационализацени ах шерара конкурс кхайкхаяьй. Конкурсе дукхха а дика предложенеш яьхкай, царех дикка яраш производствана юкъе а йохийташ.

Синтетически спирт доаккхача цехий болх тоабеши керда продукт полиэтилен яккхара йолаш йолча оборудованеца кхы тIа а этилен дукхагIа яккха лард кийчъеши гIулакхаш отта а даьд, чакхдоахаш а да. Уж гIулакхаш ду керда объекташ яхарца а доацаш, йолаш йола производственни мощносташ тоаярца. Масала № 7 йолча цехе рационализаторски болх Iомабара опытаца отта а даьд, кхоачашдеш а да йолаш йолча производственни площадашка этилен хьалхарчул 50 процент дукхагIа арахецаргдолаш а из доаккхаш кIезигагIа материальни хIама дIагIоргдолаш а цеха мощносташ дукхагIа хулийтаргйола гIулакхаш. Цехе дерлегматораш, холодильникаш, пирогазе кхы тIа а массехь компрессораш оттаертья. Алхха № 7 йолча цехе чакхдаха оттадьча организационно-технически гIулакхий план кхоачашйича 25 миллион сом ахча кходергда.

№ 32 йолча цехе юкъейоалаеш я катализаторга хадданза фосфорни кислота чудийташ йола способ. Цо йиш хулийтаргья гидротацен системаш 3—4 лакхъе а спирт дукхагIа арахеца а.

Синтетически спирт арахецача № 32 йолча цеха мощность лакхъеш боккха лоархIам болаш да кхы тIа а спруббераш оттаяр. Спирт арахецилга 5—7 процент лакхдергда цо.

Кхыйола цехаш а спирт даккха тоаеш латт. Иштта уж тоаелга а спирт доаккхача цехий мощносташ лакхъелга а чакхдоаккхаргда процессашта эггара жердагIа йола автоматизации механизации яра наькъаца.

1959—1965 шерашка производственни процессашта автоматизаци яра плана тIа саьнгал цIендара, пропилена фракци цIенъяра а из чакхъяккхара а балхашта, хIаьта иштта фенол, ацетон, спирт доаккхача балхашта йизза комплексни автоматизаци е оттадаьд.

Химически анализаш еш кулгашца беш болча 80 процент балха аналитически контрола автоматизаци ергйолаш доккхий балхаш ду, контрола автоматически методаш ю.

Завода центральни лабораторе производства контрола автоматизаци еш йола группа вIашагIеллай. Альфаметилспрол хьахьокхаш йола автоматически титратор хьаяьй цу группо. Хьалха лелаяьча контроло анализаш нийса хьахьокхацар. ХIанзарча методо химически продукташта ю анализаш нийсагIа хьа а хьувкх, 40 минут йоаеш хиннача метта 10 минут мара ха а йоаяц анализаш еча. Титровани еча бу хала болх автоматически бу. Керда хьаяь прибор завода лабораторешка дика болх беш я. Из прибор еш доккха тIулакх даь ва УЗЛ хIама тохкача труппа хьалхле лелаю инженер вола нов. Король. Цу труппо хьаяьй газа чура тIоадал хьахьокхаш йола ах автоматически прибор. Сероводород хадданза автоматически хьахьокхаргдола керда метод еш я из хIанз. Хьалха уж анализаш еш дукха къахьегам а ха а дIадодар. Газаи коачалаштен анализ еш хроматографически методаш производствона юкъейоалаяр боккхача лоархIаме да. Цо кулгашца беш бола болх дIа а боаккхаргба, химически продукташта юкъе лоадам боацаш нийслу зенне йола хIамаш хьа а хьокхаргья.

Завода хIара цехерча болхлойн, инженерийн, техникийн творчески уйла халача балхашта дIахо а автоматизации механизации яра тIаерзаяь я. Цу хьакъехьа дукха болх баьб электроцеха коллективо. Цу цеха моторашца, электрооборудовани, материалаш, тайп-тайпара бола мухь цхьан участкера шоллагIча участке боаккхаш кулгашца бора из болх.

Электромонтерашка нн. Соколовски Гаврилюкеи аккумуляторни батареешца делаеш йола тележка яьй. ХIанз къахьега а ха йоае а ца езаш хьаштдолча хана беззаш бола мухь миччахьа эпача моттиге баьха йиш я.

Моторий якорех йоахка вордингашта цIаста саьрг кулгаца тIалустар. КIордабеш а хьа ца Iовш а болх бар из. Из болх диазза дукхагIа булургбола станок яьй цу цехерча болхлочо Пикаловс.

ССКП ЦК июньски Пленумо оттадаь декхараш кхоачашдеча доккха новкъостал ду заводерча рационализатораша. Царна юкъе дукха ба болхлой. Цар торо хулийт производственни балхашта автоматизации механизации е.

Заводе массанена а вовзаш ва № 1—12 йолча цеха начальника заместитель вола рационализатор М. Н. Фрид. Духьал укх шера цо еннача 18 предложенех 300 эзар сом пайда баьлар.

Хьалха пиролиза пишкашка кокс беш 16 сахьат додар. Из болх хувц-хувцаш шин потокаш бора. Нов. Фрида оттаяьча предложенел Iыи фои цхьан ханна шинна а потока чу дахийта доладир. Цу гIулакхо пишко болх ца беш йоаккха ха шозза гаргга кIезигийр, хIаьта пишка балха овсарле лакхийр. Шера 53 эзар сом пайда боал цох.

Бедал чуйолча корректорашкара давлени 3—3,5 атмосфера лохъе аьнна нов. Фрида яьча предложенес цхьа компрессори машиниста болх бу моттиги мукъаялийтар. Цох 120 эзар сом совгIа пайда баьлар.

Пленумо болх беча деношка контактни коксовани еча установка йолаялийта кийчо еш ду балхаш доладир. Цу установке Советски Союзе эггара хьалха мехкдаьтта еза продукташ фенольни кIувнаши чакхдаха доладергда.

Завода ший низаца хьаяь я из установка. № 17—18 йолча цехера хьаъестача, хьалха дIакхувсаш хиннача хIамашца болх бергболаш я из. Цо кхы тIа а дукхха бIаьш тоннаш товарни фенол лургда.

Химикаша кхы дукхха гIулакхаш де лерхI ССКП ЦК-а июньски Пленума соцамаш кхоачашдеча.

А. ПУХОВИЦКИЙ.

Ялат чуэцар, паччахьалкхенна дIадалар, зябь ахар

15 июле хиннар

РАЙОНАШ	Паччахьалкхенна планах доагIа ялат дIадалара проценташ	Планах чунйа-чун проценташ	Хьекхачох аьр-дачун проценташ	Зябь ахара план кхоачаштъяра проценташ
Грозненски	107	90	92	1
Каргалински	104	96	90	—
Гудермесски	101	94	100	33
Наурски	89	98	99,8	9
Веденски	77	51	75	—
Советски	68	—	—	—
Сунженски	60	58	94	13
Первомайски	53	10	—	—
Ножай-Юртовски	44	9	100	—
Курчалоевски	40	62	85	37
Надтеречни	40	86	93	9,6
Ачхой-Мартановский	35	72	77	—
г. МагIалбик	28	55	75	2
Урус-Мартановский	19	65	76	—
Шалински	16	78	93	16
Шелковской	—	98	95	24
г. Грозный	—	96	100	—
Наьсарен	—	5	—	—

ДУЛХ, ШУРА ДУКХАГIА

☆ ☆ ☆ ☆

Хьайбашта Iана кийчо яра йоакхо яц

Iай а, бIаьстий а хьайбашкара дукхагIа продукташ яхара бокхача лоархIаме да уж Iангара даха йIайха моттигаш кийчъяр.

ХIанз хьатIаэттай доахан дика Iангара дахара кийчо е еза эггара бехкхтохкамегIа йола хз. Бакъда, Шалински районерча «Джалка» яхача совхозе цу гIулакха хIанз а цхьаккха а хIама даьдац.

Къаьстта во лел хьайбашта Iана кийчо яра болх совхоза 3-чеи, 4-чеи, 6-чеи отделенешка.

3-ча отделенера божа чулелабу кхийш а 4-ча отделенера свинарникаш а кастта капитальни ремонт ца йойя чу а кхийтта пайдана йоацача яргйолаш я.

1956-ча шера денз совхоза 5-ча отделене хьалдеш латт биъ мугIарах доахан латтаргдола кхий. 1957-гIча шера август бетта из кхий хьалха цига хиннача колхозагара совхозо хьаййад. Цу хана ше хинначара хувцаденнадац из: еллача ларда тIа хьалдетта шеная догIо дошадеш, маьлхо докъадеш латт.

Белгалдаккха деза совхоза директора заместитель волча М. Халидовси строителя Х. Домбаевси ший ханнахьа хьайбашта помещенеш тоае езача дIагIоргйолча материалий дефектни ведомосташ ца оттадар бахьан долаш уж балхаш дIа да доладеш латтилга. Иштта совхоза керттерча бухгалтера нов. Мусаевс а духьале ю, строительни балхашта эша, йолаш йола хIамаш дIа ца хецаш. Цу хьакъехьа отделеней управляющеща даьча къамаьлаша хьагойт текущи ремонта лаьрхIа дола ахча доллашехьа а жулгалхоша из юхаувзаш хилар.

1-ча а 2-ча а отделенешка де дезараш дукха балхаш доацдашехьа а дIадахача шера денз шурий-товарни фермашка лайда ца эцаш да подвесной наьхъаш. Хала балхаш дара механизаци юкъе йоалае езача кхыметтел йолаш йолча механизмех а пайда эцац цига.

Цхьацца йолча хана совхоза кулгалхоша хьаллацац цхьаболчар дIадоладаь дика гIулакхаш. 1-ча отделенерча шурий-товарни ферма бригадира нов. Назаевс шоай ферма болхлой низаца тоаяьй телятник, бакъда, цох доагIар болхлошта дIадала да тугаш духьале ю жулгалхоша. Назаевна шийна мара хац ше мел дукха къахьийгад цига эша строительни материалаш яха гIерташ нов. Халидов волча ухаш.

ССКП XXI-ча съездо хьайбаш леладерашта хьалхашка докьха декхар оттадаьд уж мамогга сихагIа дебаде, аьнна. Цунца цхьана хьайбай продукташ совъяха а еза. Цудухьа «Джалка» яхача совхоза дирекци а, отделене управляющеш а декхарийла ба мамогга сихагIа Iай доахан латтаргдолча помещенешта ремонт яра балхаш дIадоладара а, дукхача хана денз деш латта кхийш хьаддаь дахара а болхлой оарцагIа баха.

Т. ДЗАНТИЕВ,
Шаьла районе юртбоахама инспекце керттера зоотехник.

Шортта доакъар хулийтаргда

Коммунистически партеси Советски паччахьалкхенои лоацдача хана шурен, дуллин, даьттеи даккхара Америка тIехьа а эхе хьалха а довла, аьнна оттадаь сийлахь-докхий декхараш кхоачашдара беррита низ тIабахийта къахьег беррига-ча юрта боахама болхлоша. Уж декхараш кхоачашдара керттера мотти дIалоац хьайбаш доакъарца Iалашдаро. Из дика кхета а даь цу гIулакха ший ханнахь оарцагIаьйнай «Назарановски» совхоза Яндарера отделени. Укхаза Гандалоев Элмарза бригадир а волаш боккхача нахах йол хьакха бригада вIашагIъеллай.

ХIанзчул цхьа бут хьалха тъо кхоано шоай беррига кхоачамца аргIе цон хьакха волавеннав. Чайнах санна, хоза хьаж йоагIача баьцах шовзткъе цаI хол баьб цар. 250 тонн цIена йол я из. Шовзткъе итт тонн хиллал йол хьекха улл. Доккха новкъостал даьд тракторашца йол хьекхаьча Борнев Султанен, Даурбеков Хьамзатен цу бригада. Довкъашка гIолла лела тракторашта хала хиннадале а ССКП ЦК июньски Пленума сийна социалистически яьйе а баьнна хIара денна шишша балха норма кхоачашъяьй цар.

Говра косилкаца йол хьокхаш волча Хашагульгов Мурде 180—200 процент кхоачашъю балха норма.

Тракторн говри ца лелалуча довкъашка пхьарсаш хьал а хьекха ирача мангалашца цхьан цон хьохк мангалхоша дийнахьа.

Еррига йол босешка улл. Цудухьа къаьстта хала да из гул а яь цунах холаш де. Говраца йол гулъеш воаллача Гандалоев Нухьас доккхий толамаш доах хIара денна.

Холаш дотташ, йол гулъеш, хьокхаш къахьег Ганиев Идриса, Султыгов Бахьарбика, Хашагульгов Хасолта, Амирханов Ахьмада.

Гандалоев Элмарзий бригадо еррига хьекха йол ши бIаь езткъа тонн хургья.

— Пуралехьа ер миссел кхы йол хьокхаргья укх бригадо, — йоах отделене управляющий волча Даурбеков.

— Из дувца а эшац, йойта йиш йий ер мо йола цон. ДIахьажал мел дукха я ер, — аьлар мангалхочо Часыгов ГIойсолта.

Укх тIехьарча итт дийнахьа вIашагIъехкача кхыйолча звеноша хьекхари, доаъъара хьокхаш латта муьхи, вIаи дIалаьрхIача ворхI бIаь гаргга тонн доакъар кийчдаьд Яндерча отделене. Кховзткъанел тIех саг воалл укхаза йол хьокхаш.

ХIанз отделенена хьалхашка латта керттера декхар аргIе хьекха улла йол ма хулле фермашта гаргаозар да.

О. БУЗУРТАНОВ,
Тха собкорр.

ТХА ДОЯРКАШ

Тха отделене шурий-товарни ферма болхлой берригаш а кагий нах, мехкарий ба. Царна юкъе я вай республике цIи хеза доярка Галаева Зина, из дIаьлча МагIалбика районерча совхозий доярка шта юкъе хьалхле лелаеш йола къона доярка Муталиева Лиза а. Къонача доярка-ша Муталиева Лизас, Муталиева Любас, Мержоева Долатхана, Мальсагова Любас, Фаргиева Дугурхана укх ворхI шерах хьалхарча шера хIара Iаттагара 2300—2600, хIаьта Галаева Зинас 3500 килограмм шура якхха лаьрхIар. Хьалхле лелаеш а, шура якххара доккхий толамаш доахаш а йолча Галаева Зинайгара говзал хьа а Iомаеш къаьстта чIоагIа къахьег Муталиевас. Зинас дIабахача ялх бетта хIара Iаттагара 1663 килограмм шура яьккха яле, цунца социалистически яьйе яьнна. ча Лизас 1634 килограмм яьккхай.

Деррига ший декхар кхоачашде юхе бисача ялх бетта 866 килограмм шура якхха еза Муталиева Лизай. Шеко яц шура якххара йоккха говзал йолча шоай нийсархоша Зинаси Лизаси санна вокха доярка-ша а доккхий балха толамаш доахарг хилара. Царех ба Мержоева Долатхан, Муталиева Люба Мальсагова Люба, Фаргиева Дугурхан.

Н. ГАНДАЛОЕВ,
«Ингушски» совхоза 3-гIа отделени.

ТIАОЗАШ ЛАТТ КУБАНСКИ КIА

КРАСНОДАРСКИ КРАЙ. Кубане массе а мотте тIабийрзза кIа чуэцаш а паччахьалкхенна ялат дIалуш а боахк.
Шоашта тIалатта паччахьалкхен декхар ханал хьалха кхоачашде гIерташ я колхозаш.
Сурта тIа: ялат хьанйдеш йолча Усть-Лабински пункте.
ТАСС фотохроника.

Производственни совещане хадданза болх бу

Предприятешкареи стройкашкареи производственни совещанеш хадданза болх бергболаш эргаяха, аьнна соцам баьб ССКП ЦК декабрьски Пленумо. Из соцам баь дукха ха еце а хIаннзе а гуш да Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе из кхоачашбара даь гIулакхаш.

Кхы предприятешка санна укхаза а общезаводскойн цеховой хадданза болх беш йола производственни совещанеш а хержар цар отчеташ а хилар. Заводе хадданза болх беш йола 8 производственни совещани я. Производственни совещаней отчетно-выборни собранеш йолча хана хержараш инженерно-технически болхлой а производства новатораш а ба. Цига хержаб ерригача заводе бовзаш бола рационализатораш 41-ча цеха оператор Бутов, 1-ча цеха токарь Кондратьев, № 11 йолча установка оператор Невежин ,слесарь Жеряков, коксови цеха операторашн Унтилови Коваленкон, 6-ча цеха болхлой Марковнин, Моторичин, Селезнев, иштта кхыбараш а. Хадданза болх беш йолча производственни совещаней балха тIахьожаш цехашка а заводе а президиумаш хержай. Уж 5—7 сагах латт.

Хадданза болх беш йолча производственни совещанеша шоаш вIашагIъехкача хана денз дукха болх баьб. Завода керттера инженер нов. Миронов керте латтача заводской совещане 7 заседани хиннай, 33 заседани хиннай цехашка.

Заводеи цехийн производственни совещанешка керда техника балха юкъе йоалаяреи, производственни процессашта автоматизаци яреи, пар, электроэнерги, доагам кходареи, мехкдаьтта продукташ йоврца къовсам лоаттабареи установкаш нисаш дуккагIа а доккхагIа а хилийтареи, арахеца продукци дикагIа хилийтареи дешаш дийцад.

Производственни совещане президиумаша болх дика вIашагIоллар бахьан долаш массаза а дика чакхйоал производственни совещанеш. Цхьан совещане дувца оттадаьдар керда техника балха юкъейоалаяра лош. Совещане хьалхе а шийна тIадилларах кердача техникаи технологеи цеха начальника нов. Кожевниковс дийцар ССКП XXI съездеи ССКП ЦК июньски Пленумеи решенеш кхоачаштъяра заводо де деза гIулакхаш. Уж гIулакхаш дукха да. Масала, заводе балха юкъе йоалае еза араматихах бензин цIендеш йола керда технологически процессаш.

Завода рационализатораш новаторашеи хадданза керда шаьъаьш а торонаш а лех лукха рузкъа а ца доадеш установкаш балха овсарал лаьхъяра. Хадданза болх беш йолча производственни совещане предложенех эргайоаьккхаш латт № 12 йола установка. Цу эргалоно технически гIулакхашка дIадоладаш дола эзараш тонн хьайбай а генарий а даьтта кходергда. № 9 йолча установке 1952 шера денз пайда ца эцаш улла кхоалагIа колонна а оттаергъя. Совещане членашта еннача предложене рузкъа доаде а ца дезаш установка низ 30 процент совбоаккхаргба.

Керда техникеи технологии балха юкъейоалаяра плана дешаш дувца-ча хана дукха пайдана хIамаш гучадувл. Цу тайшара гучадаьлар заводе инженерно-технически болхлоехи производства новаторехи латташ йола инициативни группа вIашагIъеллача пайдана хургхилар. Цар декхар кердача техника дешаш къоастаделга да. № 6 йолча цеха оператора нов. Селезневс предложени еннай парафин дIаккхуьаш автопогрузчикаш лелае аьнна. Цу предложене 70 процент къахьегама овсарал а лакхъйир, цига болх беш бола болхлой а кIезигбир, бисача болхлой къахьегам а аттача баьккхар.

Боккхача маьхе йола предложенеш еннай ССКП XXI съезда цIерахча установкъ начальника нов. Петросовс, № 15 йолча установка оператора коммуниста Руденока.

Производственни совещане лоархIамах а декхарех а лерттIа болхлой кхета а беш дика вIашагIбеллача балхо торо хилийтар завода хадданза болх беш йолча производственни совещане балха дакъа лаца инженераши техникаши эза а ца Iеш, болхлой а юкъеоза. Царех дукхагIбараш заводской а цеховой а совещанешта кулгалдеча органашка хержаб. Лоацдача хана 93 предложени еннай болхлоша производственни совещанешка, царех 70 балха юкъе а йихьай.

Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода производственни совещанеша дукха а пайдана а болх баьб. Шоай беррига болх ССКП XXI съездеи ССКП ЦК июньски Пленумеи исторически решенеш кхоачаштъяра, ворхI шера план яьлх шера кхоачаштъеча дизза дакъа лацара ,рационализаторски предложенеш балха юкъе кхувларца цу шерашка 25 миллион паччахьалкхен рузкъа кходе, аьнна тIаийца декхараш кхоачашдара тIаберзабаь ба.

Н. ГЛУХОВ.

ДИКАГIБАРИЙ ТОЛАМАШ

1959 ШЕРА 1 ЯНВАРЕРА ДЕНЗ 1 ИЮЛЕ КХАЧЧАЛЦА ХIАРА IАТТАГАРА 1400 КИЛОГРАММАЛ ДУККХАГIА ШУРА ЯЬККХА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР КОЛХОЗИЙ ДОЯРКАШ

Л. Колесникова — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2573
Е. Авилова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	2436
Е. Амриева — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2320
З. Кузнецова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	2189
Ф. Амриева — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2130
Е. Степанова — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2088
Ф. Яценко—Сунженски района XX партсъезда цIерагIа колхоз	2076
У. Плысычева — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	2064
Л. Магазейщикова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	2042
П. Комаренко — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	2022
Е. Сдобникова — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	2027
Н. Кедина — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	2017
М. Ланговая — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1938
Д. Вербицкая — Сунженски района ЦIе Эскара цIерагIа колхоз	1931
М. Балакшина — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1925
Р. Амриева—Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1916
Р. Амриева — Сунженски района «Путь к коммунизму яха колхоз	1876
В. Скориков — Сунженски района XIX партсъезда цIерагIа колхоз	1861
Е. Безреброва — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1849
М. Кучина — Наурски района «Октября» 40 шу» яха колхоз	1846
Т. Акабян—Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1814
Л. Золотарева — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1814
А. Зверева — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1796
Т. Гриднева — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1793
Р. Романова — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1790
А. Белан — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1781
Р. Сахатская — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1772
А. Бабаян—Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1769
Т. Кугаевских — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1768
А. Гак — Сунженски района XX партсъезда цIерагIа колхоз	1768
Г. Ткачева — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1765
А. Бычкова — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз	1758
Н. Хрыкина — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз	1758
М. Черненко — Сунженски района XX партсъезда цIерагIа колхоз	1753
О. Мортемьянова — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз	1746
Р. Глобенко — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1746
Р. Сорокина — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз	1745
В. Соврикова — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1745
Е. Яковлева — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1736
Т. Зубкова — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1734
А. Кудрявцева — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1732
Р. Саввина — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1727
М. Лихтей — Наурски района Калинина цIерагIа колхоз	1727
Г. Каглик — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1725
П. Колотаева — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1724
Г. Грибченко — Сунженски района «Победа» яха колхоз	1723
А. Юдина —Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1719
М. Ковалева — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1718
А. Ефремова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1717
Н. Тройдокало — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1711
В. Мещерякова —Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1707
О. Куценко — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз	1707
А. Пономарева — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1696
Т. Володина — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1690
К. Алешечкина — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1688
М. Понайтиди — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1686
М. Кузьменко — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз	1679
А. Арабачан — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1677
Л. Никитина— Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1676
М. Белогурова — Сунженски района ,XX партсъезда цIерагIа колхоз	1674
М. Токарева — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1669
М. Сторосельцева — Сунженски района XX партсъезда цIерагIа колхоз	1668
А. Кухтина — Сунженски района XX партсъезда цIерагIа колхоз	1666
Т. Мортемьянова — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз	1665
З. Недосекова — Сунженски района XIX партсъезда цIерагIа колхоз	1662
Е. Целигородцева — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1662
М. Меречанская — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1654
Л. Бородина — Сунженски района XX партсъезда цIерагIа колхоз	1654
Н. Небенкутьян — Каргалински района «ЦIе ахархо» яха колхоз	1652
Л. Черкашина — Наурски района «Россия» яха колхоз	1650
Н. Геймана — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1646
В. Осипова — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1643
Н. Янцких — Наурски района «ЦIе байракх» яха колхоз	1642
Н. Соломатина — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1642
М. Хрыкина — Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз	1637
А. Атаян — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1637
Н. Компанейцева — г. МагIалбика «Кавказ» яха колхоз	1636
А. Арабачан — Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1631
Н. Пчелкина — Сунженски района XIX партсъезда цIерагIа колхоз	1622
М. Чабанова —Наурски района «Октября 40 шу» яха колхоз	1619
В. Косинова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1615
В. Шкубелева — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1614
Н. Мальцева — Сунженски района Кирова цIерагIа колхоз	1612
О. Исаева — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1609
В. Фоменко — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1607
А. Пирогова —Наурски района «ЦIе байракх» яха колхоз	1600
Н. Шенцова — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1597
Е. Чуланова —Наурски района «ЦIе байракх» яха колхоз	1595
О. Колина — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1592
А. Шевченко — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1584
П. Ужинова — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1583
В. Сумарокова — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1577
В. Хоженова—Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1561
У. Редькова — Каргалински района «ЦIе ахархо» яха колхоз	1561
М. Титоренко — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1556
Т. Курышева — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1552
К. Андреева —Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1547
А. Кобозева — Наурски района «Россия» яха колхоз	1538
Т. Дохненко — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1536
Р. Акентьева — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1527
М. Толоконникова — Наурски района «Россия» яха колхоз	1522
Е. Тельпук — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1518
Е. Перепелица — Каргалински района «ЦIе ахархо» яха колхоз	1518
А. Малярова —Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	1517
Н. Соседская — г. МагIалбика «Кавказ» яха колхоз	1512
Т. Тепикина — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1511
Т. Кузнецова — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1510
З. Жерютина — г. МагIалбика «Кавказ» яха колхоз	1510
Ф. Кулакова — г. МагIалбика «Кавказ» яха колхоз	1509
А. Андрюнькина — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1502
О. Обрядина — Наурски района «Россия» яха колхоз	1498
Т. Гайрбекова — Шелковской района «Коминтерн» яха колхоз	1493
М. Кубышева — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1490
Н. Фисюк—Шелковской района «Коминтерн» яха колхоз	1488
Т. Свиткина — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1480
К. Авилова — Шелковской района «Коминтерн» яха колхоз	1480
Е. Зеленцова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1476
И. Траневская — Наурски района «Россия» яха колхоз	1470
Р. Григорьева — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1465
Б. Биншева — Шелковской района Ленина цIерагIа колхоз	1462
Т. Джабраилова — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1457
М. Никифорова — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1456
Ю. Игнатенко — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1450
М. Печкан — Грозненски района «Новый быт» яха колхоз	1445
К. Тюгулева — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	1439
А. Степанова — Грозненски района «Новый быт» яха колхоз	1435
А. Романова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1429
Р. Мухина — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1417
К. Кубаева — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1413
М. Барышева — Шелковской района Кирова цIерагIа колхоз	1409
О. Данилова — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1408
Х. Батаева — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1405
Е. Алимова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1405
М. Уциева — Грозненски района «Аргун» яха колхоз	1404
Л. Атрощенко — Каргалински района «ЦIе ахархо» яха колхоз	1402
Е. Зеленцова — Шелковской района Сталина цIерагIа колхоз	1402
П. Нургалиева — Каргалински района «Октября 12 шу» яха колхоз	1400

(ДIахододар хургда).

Форд санна бола боккха Iам оттаргба укх гарггарча шерашка Грозне. Бахача наха салоIаргдола, уж лувчаргбола моттиг хургья цунах. Цул совгIа Грознерча предприятешта эшаш долча хина кхоачам а бергба.

ХIанз сихбенна балхаш деш боахк цига Iам хьалбергбараш. Дика къахьег Новогрозненски ТЭЦ-а строительни участкерча экскаваторщика А. И. Голиковс.

Сурта тIа: экскаваторщик А. И. Голиков сунт тохача де деза лаьттанцара балхаш деш воалл.

П. Катакова сурт.

Доазол дехьара

Женевски совещане

ЖЕНЕВА, 15 июле. (ТАСС спец. корр.). Тахан хилар перерыв хинначул тIехьагIа яь кхыча мехкашцарча гIулакхий министрий совещане шоллагIа йола пленарни заседани. Председателал деш хилар Франце кхыча мехкащарча гIулакхий министр М. Кув де Мюрвиль.

Франце викал ше хиларах тарра хьалхара ше къамаьл деш цо аьлар, 19 июне оттаяь советски предложенеш совещане ювцаргья. Цхьабакъда, Франце викало хIама аланзар цу предложений хьакъехьа. Из алара меттел СССР-а делегацеца цо хьаттар берлински тIулакх дийца ца Iеш, германски юкъара комитет йилларах а хIана дувц 19 июне оттаяьча советски предложенес, аьнна. Цо яхачох германски дош дерига а дувца дезача оттабу цо совещане дакъа лоацаш бараш.

М. Кув де Мюрвиль къамаьл даь вьинначул тIехьагIа къамаьл ле дош ийцар А. А. Громыкос.

Оаха хьалха а дийцар, аьлар цо, хIанзалца хьа малхбузерча паччахьалкхений делегацеша Малхбузерча Берлинэ ханна йолча статусах барт барахи Германе юкъарча комитетахи йолча Советски правительства тIеххьарча предложенешта кIезиг-дукха а жоп луш хIама даь ца хилар. Из сенца дашха доагIаш да ха безам бар-кха, аьнна хьаттар А. А. Громыкос.

Мишта лархIа доагIаш да, аьлар дIахо А. А. Громыкос, Германе юкъара комитет е еза яхаш совещани йолаеннача хана къамаьлаш деш хинна США, Англе, Франце делегацеш советски оагIонгахьара из комитет е езаш хиларахи цун декхарехи хаьда йола предложенеш оттаяьчул тIехьагIа, цу тайпара из дош къоастадергдолча даьча юхаялар?

Франце викало даьча дашхараша къоастадац дош.

Германски Демократически Республикан Германе Федеративни Республикан викалаш Германе юкъарча комитете цхьатарра бокъонаш а цхьа тайпа торонаш а йолаш хилара, комитете дешаш шаккхе оагIув барта хиларца къоастадара малхбузерча кхаь паччахьалкхен делегацеш раьза хилар ловра тхона. Нагахь санна уж цу гIулакха духьал яле, цар тхона доашхалда, дешаш къоастадеча хана комитете цакъа лоацача цхьанна а оагIон вокх оагIонал дукхагIа бокъо хилара лухьал къамаьлаш а деш, малхбузера паччахьалкхенаш сенах кхер? Переговораш яра эша фу орган хурпья цох, нагахь санна цхьа оагIонна шоллагIчул дикагIа дола хьалаш хьалхе а кийчаь хуле?

Кхы цхьаькха дош оттаде а безам бар са. Малхбузерча паччахьалкхений викалаша дуккхаза а цийцад Германецара машара договор цунах низах дIадоллаш хила йиш яц яхаш, Советски Союз цу гIулакха тIехьа хиннилга ховш да. Къаьстта цу дуьхьа йоах Советски Союзо Германеца ду машара договор кийчдара а из цунца оттадара а хьакъехьа шоай йола торонаш немцаша Германе юкъарча комитете йийцача бакъахьа яр. Малхбузерча паччахьалкхенаша хьал хIана лацац из предложени?

Тхона хетачох, уж дешаш дизза довзаш долча бахьанаш тIара хьадоагIаш да. Тхо довза безам бар ше мадарра дола хьал, малхбузерча паччахьалкхений маярра йола позици.

А. А. Громыкол тIехьагIа къамаьл даьча К. Гертера аьлар, А. А. Громыкос даьча хаттарашта уйла а яь, жоп далалехьа. СССР-а делегацегара М. Кув де Мюрвила даьча хаттара лу жоп хезача чIоагIа лоархIаме хургдар. США паччахьалкхен секретара йоахар, СССР-а делегацес Германе юкъара комитет йилларах оттадаь дош совещане «цIаьхха хеза» хиларах дувц цо из.

Председателал деш волчо къамаьл де аьнна дехарах, къамаьл даьча С. Ллойда аьлар, ше къамаьл де безам болаш а вацар, цхьабакъда «нагахь сана де дезаш даде», ш къамаьл де кийча ва. Британски делегаце керте латтачо аьлар, ший болх дIабахьа совещани ханза яргьяц СССР-а делегацес берлински дош Германе юкъарча комитетах долча дешаца хIана дувц.

Малхбузерча паччахьалкхений викалашта жоп луш А. А. Громыкос аьлар:

Малхбузерча Берлинахи машара договорахи дола дош дувцаш Германе юкъарча комитетах дола дош а эттар; цу тайпара, из дош оаха хIанз хьалхара оттадеш дац укх совещане балха юкъе. Нагахь санна из дош оаха цIаьхха оттадеш да аьнна укхаза ала гIерте, из данне а бакъдац. Цхьаькха цIаьхха хинна хIама дац цу дешаца.

ДIахо А. А. Громыкос дийцар цу шин деша юкъерча бувзамах.

А. А. Громыко къамаьл даь вьлча. М. Кув де Мюрвилен С. Ллойден къамаьлаш дир. Цхьабакъда СССР-а делегаце керте латтачо къьгга оттадаьча дешашта жоп даланзар цар. Германе юкъара комитет ярах йола предложени совещане ца ювцийта шоай гIерташ хилар къайладаьхьа, дагалаьца керда «дешаш» уттаде баьлар уж, хIанз а шоаш уж дашхаьнза ба яхаш.

ТIехьа тIайоагIа совещани 16 июле 15 сахьати 30 минути яьча евгIолаш соцадир министраша.

*

Укх тIехьарча шерашка Польски Халкъа Республика Балтийски побережье (форда йисте) кемаш дара гIулакха лоархIамера район а хинна дIаэттай. Гданьскерча кемаш деча духьала цхьан верфе хьадаь арахийцад торговлеи чкъаьрий лувцеи 250 совгIа кема.

Сурта тIа: Гданьски кемаш деча верфе.

Польски центральни фотоагентство сурт.

*

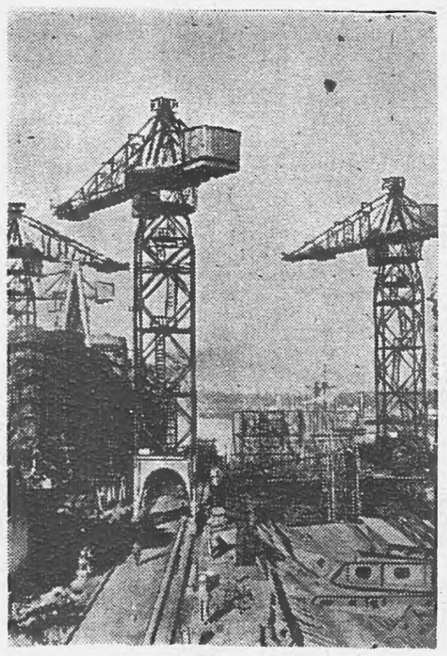

Китае эггара йоккхагIа йола домна

ПЕКИН, 15 июле. (ТАСС). Синьхуа яхача агентства корреспондентo Уханера беча хоамах Уханьски металлургически комбинате эггара хьалха лоаладаь металл арадаькхар кердача, Китае эггара йоккхагIча, шера 700 эзар тонн чон чакхдаккха низ болча № 2 йолча доменни пийшко.

ХIанзалца кхы сихагIа ца яьча тайпара сиха — пхе бетта хьалъяь яьккхар домна.

Уханьски металлургически комбинат хьалъеча доккха новкъостал ду Советски Союзо, кердагIа йолча техникацеи оборудованецеи из гIишло Iалаш а еш.

ХIанз Уханьски комбинате сихъяь хьалъеш латт болат лоаладу йоккха завод а гIонна йола дукха объекташ а.

„ТIехъяьнна дика выставка“

Нью-Йоркерча Советски выставках американски хирургаша дувцар

НЬЮ-ЙОРК, 15 июле. (ТАСС). Селхан Iурра деиз делхаш догIа доллашехьа а, массаза санна бIаьш американцаш бар «Колизея» яхача цIеношта хьалхашка мугI а баь, советски выставка наIараш хьаелларга хьежаш, дIаэтта латташ. Цу селларча дукхача наха юкъе кIезига бацар шо-шоай профессеца дувзаденнача выставка доакъошца къаьстта чIоагIа безам болаш бола специалисташ. Масала; медицинах йола хIамаш чуйолча даькъага хьажа яхар Нью-Йорка, Бостона, Вашингтона клиникашкарчеи больницешкарчеи боккхагIа болча хирургий йоккха группа а, хIаьта иштта США университетий медицински факультеташкара массехк хьехархо а.

Хьахьокхаш йолча инструменташтеи аппараташтеи безам тIа а баха, стендашта, фотографешта, диаграммашта хьалхашка латташ массехк сахьат даькхар американски специалисташа. Массадола хIама хьатта чакхбаьлар уж кердача техникаца хирургически операцеш яра хьакъехьа, деган пехкаштеи операцеш ярах долча документальни фильмашка хьежар уж лаьрхIа. Iалаьмате доккха хIама хетар американски хирургашта цIий пхьаьнаш, нерваш, пехкий лакаш, желудок тегара йолча советски аппаратех а, хIаьта иштта «декъача» дега операци е йиш хулийташ йолча, шийгара цIий доладалийтача аппаратах а.

Американски специалисташа чIоагIа хоастадир советски медицина карагIдаьнна хIамаш. Цар аьлар, тар ма лу дуккхагIа американски лораш хьажа беза советски выставкага, аьнна.

КНДР промышленностерча къахьегамхоша ханал хьалхагIа кхоачашъяьй хьалхара пхе шера план

ПХЕНЬЯН, 15 июле. (ТАСС). Корейски Халкъа Демократически Республика промышленностерча къахьегамхоша ханал хьалха, лаьрхIа хиннначул шозза сихагIа, йистеяьккхар 1957—1961 шерашка КНДР экономически дегIайоалаяра йола хьалхара пхе шера план. Планах 1961 шу чакхдоаллаш хьаеаьнна оттаяь промышленни продукци укх шера июнь бутт йистебоаллаш хьаяь яьлар. Цу хьакъехьа дувц тахан пхеньянски радиоца хьакхайкабаьча КНДР Паччахьалкхен планови комиссе Центральни статистически управлене хоама тIа.

„Лаьттара гIетта саг космосе вахара йола кийчо“

ПАРИЖ, 16 июле. (ТАСС). Французски кепа йоазоно чIоагIа гIоттадаь дувц советски ракеташ аьттув болаш урагIъяхийтар.

«Пари пресс-энтрасижан» яхача газето язду: «Керда эксперимент яр духьа урагIъяхийта ракета 2-гIча июле урагIъяхийтача ракета тайпара яр, цхьабакъда из ракета 200 килограмм езагIа я хьалхарча ракетал. Цудухьа хет цу тIара приборашъ хьалхагIа урагIа хийцачъ ракета тIарчарел кердагIеи духхагIеи йолаш санна а цар ду тохьмаш кхы а нийсагIа долаш санна а».

«Либерасьон» яхача газето белгалду, «хетаргахьа, дIахорча гIулакхашта чIоагIа аьттув а баргболаш шоай ракеташ маьрша кха Iойоссийта низ кхоачаш ба хIанз эрсий», яхаш.

Юххера а, йоах цу газето, шоззе а яь эксперимент, мадарра аьча, «Лаьттара гIетта саг космосе вахара йола кийчо» лархIа метаргйолаш я.

ИТАЛИЯ. Эзараш бола итальянцаш чуховша тхов кIийле йоацаш хьагIарашка бах.

Сурта тIа: ХьагIар чу кара кIада леча станока тIа болх бар.

Капиталистически мехкашкара забастовочни болам

Алапи лакхде аьнна къама юкъара коллективни договор предпринимателаша де ца татарах пхе дийнахьа хинна итальянски металлургийн машинаш еча болхлойн юкъара забастовка йистеяьлар.

«Унита» яхача газета корреспондентаца къамаьл деш металлургическин машиностроительнин промышленноста къахьегамхой Федераце Генеральни секретара Л. Лама аьлар, «профсоюзни къовсама эггара йоккхагIа ярех цаI я» из забастовка.

Антверпене (Бельте) судоремонтни мастерскейн портерчеи болхлоша забастовка лоаттаю шоллагIа бутт ба. Забастовка еча болхлоштеи полицеиен юкъе дов хилар, 5 полицейскена чоннаш а хулаш.

Лондонера хоам бу, Суонсин (Къулбехьен Уальс) Ипсвичеи (Суффолк) журналисташ полиграфически промышленноста болхлоша яьча забастовкаш дIакхетарах. Штрейкбрехерашкара новкъостал деха газетий администрацес баьча соцама шоаш духьал болаца дIакхийтар уж забастовкаш.

16 июль (ТАСС).

Алжирера тIом

ПАРИЖ, 16 июле. (ТАСС). «Либерасьон» яхача газето, Алжирера кинначa хоама тIара йоах, ерригача Алжире алжирски къаман-мукъалеи эскара отрядаштеи французски эскараштеи юкъе хиннача тIем тIа 1-гIча июле деиз 8 июле кхаччалца 314 французски салте ве а вийнав 243 салтечоа човнаш а яьй. Июнь бетта тIеххьарча деношка алжирски повстанцаша Бонн яхача города районе йиъ французски тIема самолет чу а яйтай Бон-ле-Салин яхача аэродрома районе хиннача тIем тIа йиъ самолет йохаяь дIа а яьккхай.

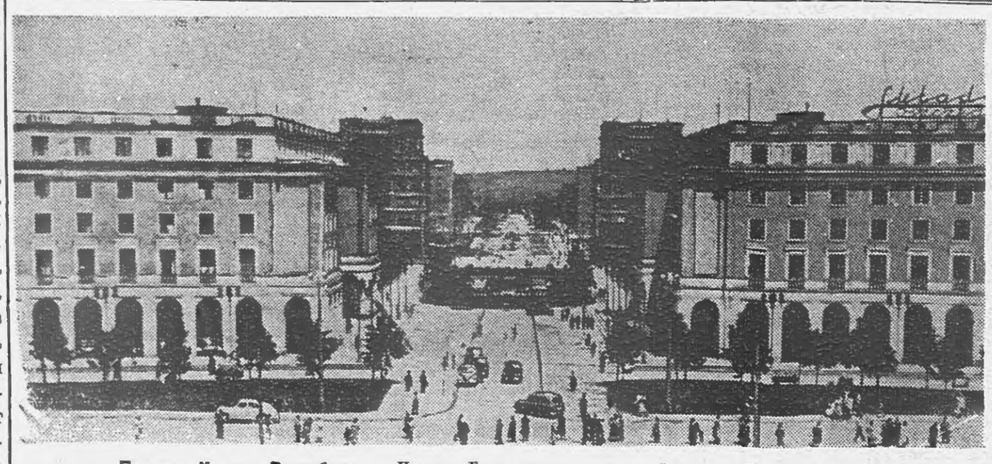

Польски Халкъа Республика. Новая Гута яха металлургий город. Центральни майда.

Польски Центральни фотоагентство.

Дикача книжка тIара доккхий гIалаташ

Дукха ха йоаццаш Нохч-ГIалгIай книжни издательствос кепа техаь арахийцад Дж. Хаматхановс оттадаь «Кхийнарий школашта дола дешара книжка». Шоай дешар а хьаькъал а лакхде безам болча вай сийлерча къахьегамхошта дика совгIат да из. Дешачарна дуне дикагIа довзийтаргдола, цар кхетам лакхбергбола, ваxача метте денна эшаш дола гIулакхаш царна Iомадергдола материал хоржаш а, из материал цу книжка тIа ма эшшара методически дIанийсъеш а чIоагIа къахьийгад авторо.

Бакъда, бархI эзар экземпляр тираж а йолаш арадаьннача цу книжка тIа дувцанза даргдоацаш, издательства болхлой бехка арадаьнна доккхий гIалаташ да.

Вай дувцача книжка редактор Мальсагов Хьусен ва, корректор Арчаков Тухан ва. Са дувца безам бола гIалаташ книжка тIа арадаьннад цу бехктокхамерча новкъосташа из книжка карахьоачаргдола нах (8 эзар саг!) лархIа боаттаIача тайпара ца лархIар бахьан долаш.

Художественни произведенеш, къаьстта а стихаш, язъеча хана писателои поэтои хела ди-бийса, кIираш-бетташ доаду дикагIа адамий дег тIа кхоачаргдола дош лаха гIерташ, рифма, ритм тоае гIерташ. Поэташеи писателашеи иштта хьегача къин Мальсагови Арчаковси мел «хамбу», книжка деша дезача нахах царна мел «бехк хет» ховргда укх масалех.

Новкъоста Хаматхановс ше яздьча книжкана юкъе йихьай аз язъяь ши стихотворени а — «Москва», «Виц ма ле».

«Москва» яхача стихотворене тIа бийсанара ЩIе майдане хьоахаяьча метте (йитъагIа куплет) укх тайпара куплет я са:

ЩIе майдане. Бийса. Сатем.
Дукха дайна лакха жарт.
Укхаз сона шаьра ма хоз
Мехка дего яха гарт.

Дешаш бараш «дикагIа кхейтийтар духьа» цу куплета хьалхара мугI шоллагIа а оттабаь, шоллагIбар хьалха а оттабаь стихотворене рифма а, ритм а, маIан а толха а даь араяьккхай из «Дешара книжка» тIа (оагIув 48).

Книжка 29-ча оагIон тIа кепа техьача «Виц ма ле» яхача стихотворене тIеххьара куплет укх тайпара я:

Ше саг хилар дицдалийтар
Дунен морзо фуй ца ховш,
Дийна волаш веннар ва,
Из сийлен цIи дагакхаьбар
Наьха жерахь ше маварра
Венчул тIехьагI вахаргва —
Хьай дегIах тилла из
Саг яха йоккха цIи
Йиц ца луш хила!

ХIаьта редакторои корректорои хьалхарчул а дикагIа «тоаяь» арайлийтай из куплет. ЯлхлагIа мугI ворхIлагIа а оттабаь, ворхIлагIбар ялхлагIа оттабаь дешар Iомаде а шаьрде а дезаш болча наха цар из куплет укх тайпара хьалхашка йихьай:

Ше саг хилар дицдалийтар,
Дунен морзо фуй ца ховш,
Дийна волаш веннар ва,
Из сийлен цIи дагакхаьбар
Наьха жерахь ше маварра
Хьай дегIах тилла из
Венчул тIехьагI вахаргва
Саг яха йоккха цIи
Йиц ца луш хила!

Книжканна кIалха кулг яздьча редактора Мальсаговси корректора Арчаковси цу куплета мугIаранца даь «бозбуачал» довзаш волчо дIакхетадергда-кха цо фу йоах!

Къаьстта белгалдаккха доагIа, укх вай дувцача книжкал хьалхагIа арадаьннача учебний художественнии литература тIа а издательства болхлой бехка, цар шоай болх тесса лелабар бахьан долаш дукха гIалаташ арадийнна хилар (юххьерча школе, учебникаш, №№ 1, 2 йола альманахаш, «Къона дегаш» яха сборник, къаьстта «ПIахьехам» яха повесть).

Шийга гIолла араюьвлача литература тIа хила тарденна эIамига а доккха а гIалаташ каст-каста дувца а, дIахо йодача хана цхьаькха а гIалат вай литература тIа арадаргдоаца наькъаш леха а декхарийла я издательства творчески коллектив.

Хь. ОСМИЕВ.

Во лел санитарно-гигиенически гIулакхашца къахьегамхой Iалашбелга

Iалаьмате боккха лоархIам болаш да укх, кхашкара балхаш сихденнача хана, наьха унахцIенэ лораеш дола санитарно-гигиенически гIулакхаш леладелга. Бакъда, санитарно - гигиенически гIулакхашца къахьегамхой Iалашбелга дика лелац «Ингушски» совхозе (директор Кулбужев, рабочкома председатель Хамчиев), № 4 йолча совхозе (директор Глебов, рабочкома председатель Калмыков).

Цхьанна а фермеи бригадеи кхыметтел молхаш а бинт чуйбола аптечка а яц.

«Ингушски» совхоза массайолча отделене, МТФ, СТФ, ПТФ, бIеха я, спецодежда, умывальникаш кулгех хьекха гаташ, сапа дац, кухнешка бIеха я, кхача кийчбе хьакхухьа продукташ дика хилац.

Городерча санэпидстанцера болхлой эIалла а санитарно-гигиенически гIулакхий теркам беш а, царга хьожаш а бац. Районерча медицински болхлоша санитарно-гигиенически темаех фермашкеи, бригадашкеи, кхашкеи, клубашкеи къахьегамхошта а бахача наха а лекцеши беседаши ешац.

Цу дешага хьажа декхарийла я горздравотдел, санэпидстанци, совхозий дирекцеш.

Н. ЯНДИЕВА,
ССКП МагIалбика горкома кхалнаьха отдела заведующи.

Пионерий доттагIлен цIей

16—17 июле Нохч-ГIалгIайчен столице, Грозне, пионерий доттагIлен цIей хилар. Вайцига хьоаллагIа баьхкабар Дагестанереи Къилбаседа ХIирийчереи пионераш. Йоккха а тайп-тайпарча номерех а латташ программа кийчъяьяр Грознерча пионераша шоай хьаьшашта.

ЦIей дIадоладелар пионерий Дворече. Грозненски пионерий цIерах хьаьшашка моаршал хаьттар Челухина Раяси, Шарафутдинов Сашаси. Цар ХIирийчени Дагестанен пионераша совгIаташ делар. Дагестана пионерий цIерах къамаьл дир Романова Людаси, Метронина Толикеи, хIаьта Къилбаседа ХIирийчен пионерашкара фусам даьшта моаршал делар Фельдман Витяс.

Делкъел тIехьагIа 4 сахьат даьча, кIеззига ди шелделча, «Динамо» яхача стадионе баьхкар дешархой. Торжественни парад йистеяьнначул тIехьагIа эстафета хилар. МассагIа а, кадайгIа а, низ болашагIа а хилар ХIирийчен пионераш.

Сайрийна Грозненски пионерий Дворече драматически коллективо оттадаьча «Сомбреро» яхача кердача спектаклага хьежар бераш.

ШоллагIча дийнахьа Грознен исторически моттигашка хьежар къона доттагIий. Делкъел тIехьагIа доттагIлен цIей С. М. Кирова цIерахча парке хилар. Доккхача концерте дика номераш хьахьекхар пионераша. Боадбелча ДоттагIлен костер хилар.

А. ГЛАЗОВ.

Кагирхой агиткультбригада кхашка

Юрта боахама балхаш деча ханашка къахьегамхой культурни хьашташ кхоачашдара МагIалбикерча «Октябрь 12 шу» яхача клубе агиткультбригада вIашагIъеллай. Бригадана юкъе воагIаш веррига а 14 саг ва. Царна юкъе ба: перекачка цехера операторашъ — Власкин Сергей, Заруднев Владимир, Осиков Владимир, Швецова Люда; промышленни машин-наькъа арматурщик Пресняков Петр, № 3 йолча мехкдаьтта промысла нормировщик Трегубов Александр замерщица Швецова Зина, детсада воспитатель Луценко Рая иштта кхыбараш а. Шоай сменах, болх баьлча мукъа ха юртарча къахьегамхошта юкъе концерташ оттадеш, шоай балхаш толамца дIадахьа царна гIо деш хьабоагIа агитбригаде дакъа лоацараш. Бригада программа юкъе я къамий доттагIалах, советски вахарах лаьца тайп-тайпара номераш. Иллеш, халхараш, частушкаш, музыка дуккхача тайпара сакъердаме, беламе номераш. Духьал цу гIулакха лозунгашца, тIехьехамашца, байрахкашца хозъяь кийчъяьча автомашинаца бригадера бригаде, фермера ферме болхаш концерташ утттадеш хьайоагIа кагирхой агиткультбригада.

ХIанзале бригадо концерташ оттадаьд «Кавказ» яхача колхоза массайолча тракторни бригадашка, шин ферме, «Ингушски» совхоза цхьан бригаде. Дика болх беш а дIахо кхы а дикагIа бе лаьрхIа а я «Октябра 12 шу» яхача клуба агиткультбригада.

А. АДАМОВ.

ХРОНИКА

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиумо республика ейгача промышленноста министра балхара мукъавалийтав **А. О. Давыдов** цо ше дехарах.

* * *

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиумо **Л. Я. Стрепетовна** Сийлен грамота еннай журналистий болх беш шовзткъа шу дизарца дувзаденнеи цо радиовещане дика гIулакхаш дарахи.

* * *

Бахача наха дезаш хиларах, къахьегамхой депутатий Грозненски городской Совета исполкомо Отечественная война яхача улица цIи хийца Мира улица аьнна цIи тиллай.

Старопромысловски районе Катаяма поселкерча Мира улица цIи хийца Херсонски улица аьнна цIи тиллай.

РАДИОПЕРЕДАЧАЙ ПРОГРАММА

19-ча июле: 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 7.35 — хоамаш передачай программеи; 7.45 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.20— «Сердало» газета обзор; 8.35 — «КIарцхал» яхача сатирически журнала шоллагIа номер (гIалгIай меттала); 9.30 — РадиоладувгIархой заявкеи концерт.

20-ча июле: 7.20 — «Вахара энергетика» — беседа (эрсий меттала); 7.35 — хоамаш радиопередачай программеи; 7.45 — «Дуне кхоллара дола къаьна фаьлгаш» (нохчий меттала); 8.45 — «Аккан хана берашта хула лазар» — беседа (гIалгIай меттала); 9.00 — Нохч-ГIалгIай музыка концерт; 19.00 — Даьштеи ноаноштеи передача (эрсий меттала); 17.20 — «Парте ткъаь цхьоалагIча съезда а июньски Пленума а решенех къахьегамхой дIакхетабар» — передача (гIалгIай меттала); 17.35 — Ганукаеваси, Шамилеваси, Нивановси дакъа лоаца концерт; 18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала); 18.15 — «Къахьегама резервай самодеятельноста концерт»; 18.40 — «Дешархой производственни бригада» — передача (нохчий меттала); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийн гIалгIайн меттала);

21-ча июле: 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 7.35 — Хоамаш радиопередачай программеи; 7.45 — Советски Союзерен доазол дехьареи хоамаш: (нохчий меттала); 8.45 — «ДIадаха вайнаха юкъера во гIулакхаш» — статья (гIалгIай меттала); 9.00 — СССР-а халкъий музыка концерт; 17.00 — «Техникески прогресс бахьан долаш профсоюзаша лоаттабу къовсам» — беседа (эрсий меттала); 17.20 — «Механизаци яро лакхдоаккх продукци арахецар» — передача (гIалгIай меттала); 17.30 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала); 17.40 — «Бегий а спектаклеш тIара а ашараш»; 18.00 — «Мишта Iалашбу оаха къахьегамхой баьца даараща» — передача (эрсий меттала); 18.15 — Керда хоамаш (эрсийн нохчийн метташка); 18.45 — «Хьайбаш леладерхой болча» — передача (нохчий меттала);

22-ча июле: 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 7.35 — хоамаш передачай программеи; 7.45— «Ленинан некъ» газета обзор; 8.45 — Советски Союзерен доазол дехьарн хоамаш (гIалгIай меттала); 9.00 — Шоана дукха езаш йолча ашарий концерт; 17.00 — «Iилмен техникеи дуненахь» — беседа (эрсий меттала); 17.20 — «Мехкдаьтта промышленноста болхлошта передача (гIалгIай меттала); 17.35 — РадиоладувгIархой программах концерт; 18.00 — «Предприяте реконструкци яро тхона фу лу» — передача (эрсий меттала) 18.20 — Керда хоамаш (эрсий меттала); 18.40— Зирмаев Iабдул Саида хьажкIаш лелаерхой звено» — передача (нохчий меттала); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийн гIалгIайн меттала).

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре

Йоккха зал — **«Атаман Кодр».**

Долалу 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамига зал № 1—**«Атаман Кодр».**

Долалу 8.30, 10.30, 12,30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.

ЗIамига зал № 2 — **«Атаман Кодр».**

Долалу 9, 11, 1, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 3 **«Гайдука яь чIоагIо».**

Долалу 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15, 7.,15, 9.15.

20 июле ерригача залашка а **«Экран»** яхача кинотеатре **«ТIоми машарн»** (1-гIа сери).

«Родина» яхача кинотеатре

Iан зал

Берий киносеанс

Мунтиплликационни сборник — Долалу 8.45.

«Атаман Кодр». Долалу — 10.35, 12, 1.40, 3.20, 5, 6.40, 8.20, 10.

Аккан зал — **«Тамашийна бийса».** Долалу 8, 9.45.

20 июле деиз — керда художественни фильм **«ТIоми машарн».** (1-гIа сери). Долалу 8.30, 10.40, 12.50, 3, 5.10, 7.20, 9.30.

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица 23. **ТЕЛЕФОНАШ:** редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехкокхама секретара — 2-25-72; корректорске 2-30-91; партийни ваха реи экономикани отделий — 2-25-72.

СФ01790. 1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, Нохч-ГIалгIай АССР, г. Грозный, Революцен проспект, 30/3. Заказ № 4457.